

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

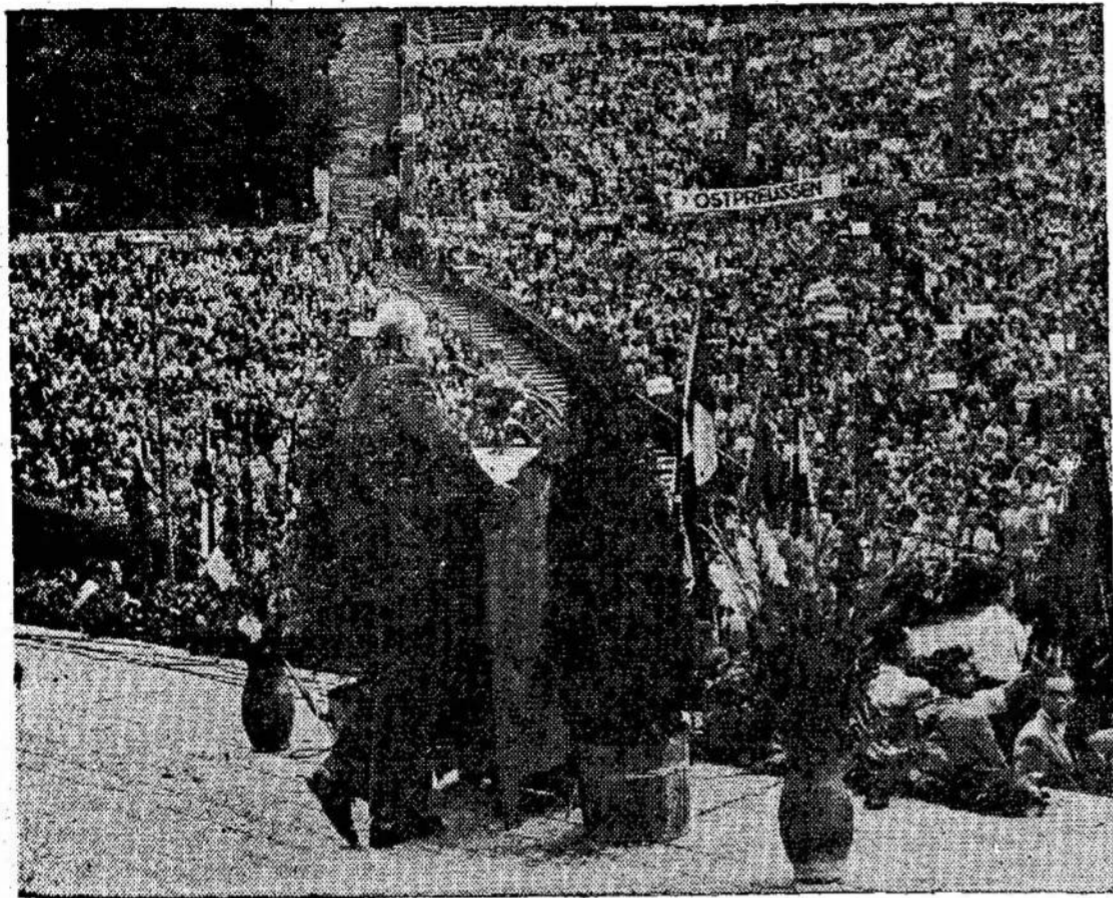
The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,149

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 18, 1953, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXII

Vakarų Vokietijos konclerio Adenauero krikščionys demokratai gavo labai daug balsų iš pabėgėlių iš Baltijos kraštų, Lenkijos, Rumunijos ir kitų. Šioj motraukoj matote rytinio Berlyno majorą E. Reuterį kalbant į rytpūsius ryšyje su rinkimais.

“Drang Nach Osten” ir Vėl Girdisi Vokietijoje; Francūzai Susirūpinę

BONNA. — Kai kancleris Adenaueras patyrė, kad jo krikščionių demokratų partija laimėjo rinkimus, tuojaus suriko, kad jis statosi sau uždaviniu išlaisvinti Rytų Vokietiją. Nors jis dar neminėjo tų sričių, kurios priskirtos po karo Lenkijai, bet tas buvo aišku ir be to.

Neilgai trukus jis davė ultimatumą unijoms nesikišti į politiką, francūzams, kad jie

Advokatai Siūlo Verstiną Taikymą

QUEBEC. — Canadian Bar Asociacijos konvencija čia 66 balsais prieš 57 priėmė pasiūlymą, kad tokiuose atsitikimuose, kur visuomenei yra pavojus, darbininkų ir samdytojų taikymas (arbitracija) būtų priverstinas.

Tokio pavojaus pavyzdžiu gali būti pieno išvežiotųjų streikas.

Įdomu tas, kad advokatai, kurie, kaip rodo statistika, turi didžiausias pajamas profesionalų tarpe, kurie niekad nėra patyrę darbininko vargų, pirmieji susirūpino “visuomenės saugumu”.

per 90 dienų ratifikuotų sutartis su Vokietija. Jei francūzai to nepadarys, jis ieškosias kitų kelių.

PARYŽIUS. — Adenauero laimėjimai Vakarų Vokietijoje nedžiugina francūzų. Net konservatyvus Le Monde mano, kad nuo dabar amerikiečiai daugiau koncentruosis ant Vokietijos. Italija ir Francija paliks povaikius.

Prosocijalistinis France Soir numato, kad Vokietija pradės reikalauti sugrąžinti Saaro sritį. Amerika, aišku, bus linkusi paremti Vokietijos pusę.

Kiti laikraščiai sako, kad susidaro kebli padėtis. Jie nenorėtų stiprios Vokietijos, bet taip pat bijo, kad visai nesubyrėtų europinės armijos sudarymas.

Giliau permatą žmonės mano, kad santykiai tarp Francūzijos ir Vokietijos aštrės. Vokietija, žingsnis po žingsnio, su amerikiečių pritartimu, lips aukštyn ir aukštytyn. Netruks iki ji pasidarys dominuojančia jėga Vakarų Europoje.

Manoma, kad vokiečiai dabar gaus dar daugiau dolerių iš Amerikos. Be to, amerikiečiai visai nesibauginą,

kad vokiečiai turėtų stipras ginkluotas jėgas. Tik francūzai spyrėsi, kad jų jėgos būtų įjungtos į europinę armiją po aliantų komanda. Bet vargiai tas bus įgyvendinta.

Ir taip, nors dar pamažu, vystosi situacija, kokia buvo po pirmojo karo. Pralaimėtojai laipsniškai stiprėja, o laimėtojams kyla nauja baimė.

Čia galima pridėti tą, kad nereikia, kad Vokietijoje atsirastų naujas Hitleris, kad Vokietija pakartotų Hitlerio politiką. Tas gali atsitikti ir Adenauerui vadovaujant, kaip kad atsitiko prie kaizerio.

REIKALAUŠ LYGIŲ ALGŲ SU AMERIKOS

MONTREAL. — Pleno darbininkų unijos (USWA) konvencija nutarė reikalauti dėl 75,000 pieno darbininkų Kanadoje algų pakėlimo, kad kanadiečių algos būtų lygios su amerikiečių.

Mažiausia pieno darbininko alga Kanadoje yra mažesnė už amerikiečio pusdevinto cento, o aukščiausia — 31 centu į valandą.

Kinai Nori Praplėsti Taikos Konferenciją

Jungtinės Tautos, N. Y. — Kinija reikalauja, kad Korėjos taikos konferencija būtų praplėsta, paversta apskrito stalo taikos konferencija, o ne vien kariaujančių pusių.

Ji siūlo įtraukti į konferenciją Indiją Tarybų Sąjungą ir dar tris Azijos šalis, kaip neutralias.

Indijos atstovė, madam Pandit, reporterių užklausta, ar Indija pritaria Kinijos pasiūlymui, pareiškė, kad ji pritaria principui, kad Jungtinės Tautos svarstyti Peipingo pasiūlymą.

Tuo tarpu Jungtinės Valstijos ne tik atmets Peipingo siūlymą, bet iš kalno pareiškė, kad jos niekad nesutiks svarstyti tą pasiūlymą. Jungtinės Valstijos stovi už tai, kad būtų tokia konferencija, kokią Amerika siūlė ir kokia buvo priimta, kuomet Indija neprašė.

Anglija irgi esanti linkusi

palaikyti Jungtines Valstijas.

LONDON. — Clement Attlee, darbiečių lyderis, apgailestauja, kad Jungtinės Valstijos priešingos priėmimui Indijos ir Korėjos taikos konferenciją.

Jis pastebėjo, kad Indija vaidino geriausią rolę Toliųjų Rytų klausime ir dabar, kaip vadovaujanti demokratinė šalis Azijoje, būtų labai svarbi toj konferencijoje.

Jis taipgi nusiskundė, kad jis gavo daug negražių laišku, kaltinančių jį esant prokomunistu, už tai, kad jis ir Darbo Partija buvo prieš plėtimą karo Kinijon.

“Šiame klausime aš kalbu daugelio šios šalies žmonių vardu šale Darbo Partijos rėmėjų”, sakė jis. “Aš apgailestauju, kad mūsų valdžia susidėjo su grumojimu, kad jeigu konferencija nepavyks, tai karas gali išsiplesti”.

Anglija nekariavusi už Syngman Rhee, bet sulaukymui agresijos. Tas karas nebuvęs tarp komunizmo ir Jungtinių Valstijų.

Attlee taipgi pasmerkė 16 valstybių deklaraciją tuoj po pasirašymo paliaubų.

Pieniai Priėmė 5 Dienų Savaitę

TORONTO. — Pieno išvežiotojai galų gale nusileido ir priėmė 5 dienų savaitę ir algų pakėlimą \$6.50 į savaitę. Nuo dabar pienas nebus vežiojamas trečiadieniais ir sekmadieniais.

Penkių dienų savaitę buvo primesta po prievarta. Ontarijos vyriausybė išleido pareidymą, kad pienas būtų vežiojamas tik penkias dienas į savaitę.

Balsuojant, 413 išvežiotųjų balsavo už priėmimą kompanijų sąlygų, o 341 balsavo prieš.

Pieno išvežiotojai sako, kad 5 dienų savaitę reiškia pavojų 500 išvežiotųjų netekti darbo, o likusiems reiks sunkiau dirbti.

Adenaueras Pradedo Duoti Ultimatumus

BONNA. — Kancleris Adenaueras pareikalavo iš Vakarų Vokietijos 5,000,000 unijistų, priklausančių prie Amatų Unijų Federacijos, užsidaryti burną. Jis įsakė unijoms laikytis neutralumo politikoj ir tikėjime. Prie to, jis nori daugiau vietų federacijos vadovybėj savo šalininkams.

Sakoma, kad unijistai nerėmė Adenauero krikščionių demokratų per rinkimus.

Tuo pat laiku jis davė ultimatumą Francijai ratifikuoti bėgyje 90 dienų taip vadinamą Vakarų Vokietijos taikos paktą. Jeigu francūzai to nepadarys, jis kreipsis į Ameriką su pasiūlymu rasti kokią kitą išeitį. Jis turys mintyje sudarymą vokiečių armijos ir priėmimą į NATO. Francūzai tam labai priešingi.

LONDON. — Varšuvos radijas pranešė, kad Kielece vyskupas, trys kunigai ir vienuolė teisiami kaip amerikiečių agentai.

TARYBŲ LIETUVOJ

Architekto L. Stuokos-Gucevičiaus Darbų Paroda

Vilniaus dailės muziejuje atidaryta įžymaus lietuvių architekto L. Stuokos-Gucevičiaus darbų paroda. Joje eksponuojami Verkių rūmų, Vilniaus katedros, Dailės muziejaus ir kitų jo pastatytų rūmų projektai bei foto nuotraukos.

Įdomus yra Dailės muziejaus brėžinių albumas. Šie brėžiniai buvo padaryti paties autoriaus ranka. Šalia išstatytas dailininko J. Glovacko sukurtas litografinis architekto portretas.

Eksponuojama taip pat eilė vaizdinės dailės kūrinių.
Pr. Gudynas

Kino Filmai Dubliuojami Lietuvių Kalba

Lietuvos TSR kino studija išleido į respublikos kino teatrų ekranus dubliuotą lietuvių kalba meninį filmą "Vasilijaus Bortnikovo sugrįžimas". Šiuo metu dubliuojamas meninis filmas "Džambulas". Užplanuota artimiausiu metu įgarsinti lietuvių kalba vengrų meninį filmą — muzikinę komediją "Vienoje universalinėje parduotuvėje".

Šiais metais kino studija jau įgarsino gimtąją kalba tarybinius kino filmus "Kompozitorius Glinka", "Sadko", "Revizorius", "Maksimka", "Neišskiriamieji draugai" ir kitus.

Dubliuojant lietuvių kalba kino filmus dalyvauja respublikos teatrų aktoriai. Antai, Bortnikovo vaidmenį įgarsino lietuvių kalba respublikos nusipelnęs artistas Stalininės premijos laureatas J. Rudzinkas, admirolo Ušakovovo vaidmenį — Stalininės premijos laureatas J. Kavaliauskas, Potiomkino — A. Mackevičius (abu vaidmenys yra iš filmo "Admirolas Ušakovas") ir kiti.

Dubliuojama daug mokslo populiarizacijos kino filmų. Jau įgarsinti lietuvių kalba 5 numeriai žurnalo "Mokslas ir technika" ir 4 numeriai žurnalo "Žemės ūkio naujienos", o taip pat trumpametražiniai kino filmai "Gyvulininkystės fermų mechanizavimas ir elektrifikavimas", "Visata" ir kiti. Artimiausiu metu kino studija įgarsins mokslo populiarizacijos filmą "Pasaulio augalų įvairumas".

Šiais metais respublikinė kino studija išleis į respublikos kino teatrų ekranus 13 pilnametražių meninių ir dešimtis trumpametražinių kino filmų.

Ivykdytas Sezoninis Durpių Kasimo Planas

Vilijampolė. — Didžiojo raisto durpyno kolektyvas šiomis dienomis užbaigė sezoninį durpių gamybos planą. Viršum plano pagaminta daugiau kaip 2,500 tonų durpių. Geriausius rezultatus pasiekė pirmojo agregato kolektyvas. Jis sezoninį gamybos planą įvykdė 25 dienomis anksčiau, negu buvo numatyta plane.

Gamybos sezono užbaigimo proga eilei darbininkų įteiktos piniginės premijos.

V. Serbatavičius

Dienos šviesos Lempoms

Daugelis šalies įmonių apšviečiamos dienos šviesos lempomis, kurių šviesos spektras beveik prilygsta saulės spektrui. Šitoks apšvietimas nevargina akių, darbininkas nakties metu prie staklių jaučiasi taip pat, kaip ir dieną.

Šiomis dienomis dienos šviesos lempoms šviestuvus pradėjo gaminti Kauno "Apvijos" elektros motorų remonto fabrikas. Pirmosios šviestuvų partijos gamintos pagal "Silvos", "Litekso" ir "Kauno audinių" įmonių užsakymus.

Šlako - Betono Gaminių Įmonė

Klaipėda. — Šiomis dienomis statybos trestas Nr. 5 pradėjo statyti pirmą respublikoje šlako-betono gaminių įmonę. Naujasis fabrikas per metus respublikos statyboms patieks apie milijoną štukų šlako-betono dirbinių. Tai bus pertvarų perdengimų konstruktyviniai blokai. Jie pasižymi lengvumu, patvarumu. Dėl to šie blokai yra kur kas patogesni naudoti statybose, negu keraminiai. Gamyboje bus vartojama vietinė žaliava: sudegusios anglies liekanos — šlakas, kaip rišamoji medžiaga bus panaudojamos kalkės.

Visi darbo procesai šlako-betono gaminių įmonėje bus mechanizuoti. Iš brolišųjų respublikų jau gauta daugelis įrengimų.

Blokų panaudojimas žymiai paspartins darbus statybose, o taip pat sumažins jų kainą.

P. Šalčius

Baigiami Rauti Linai

Plungė. — Rajono kolūkiuose jau baigiami rauti linai. Nuimtas derlius 1,300 ha plote. Laukuose tepasiliko nedidelė linų dalis. Dideli

Tarybų Lietuvoje, kaip ir visur kitur, dabar prasideda mokslas visose mokyklose ir universitetuose. Vieni grįžta tęsti mokslą, kiti pradėti. O šioj nuotraukoj matote grupę kupiškietėjų, kurios šiemet baigė Vilniaus Valstybiniame universitete gamtos-geografijos fakultetą. Iš kairės į dešinę: Danutė Stuokaitė, Aldona Jurgelionytė, Elena Jurevičiūtė, Vlada Černiūtė, Saverija Balčiūnaitė ir Vanda Meškauskaitė.

Šiauliai -- Atkurtas Miestas

M. Vasaris

Kai 1944 metų liepos mėnesį tarybiniai kariai išlaisvino Lietuvos miestą Šiaulius, jie išvydo liūdną vaizdą: gatves, užverstas sudaužtom plytom, susprogdintais įmones, sudegusių mokyklų, teatrų, gyvenamųjų namų griaučius. Hitleriniai grobikai mėgino sunaikinti miestą viską, ką galima buvo sugriauti.

Priešui pasitraukus, Šiaulių miestas buvo sugriautas daugiau kaip 70 procentų.

Nuo to laiko praslinko devyneri metai. Šiauliai per tą laikotarpį ne tik kad buvo atkurtas — jis pasidarė dar gražesnis. Pastatyti nauji gyvenamieji namai, pirmiau veikusios gamyklos atstatytos, žymiai praplėstos ir rekonstruotos šiuolaikinės technikos pagrindu. Be to pastatyta dešimtys naujų gamyklų ir fabriku.

Miesto pakrastyje prieš keletą metų stovėjo vienišas žemas mechaninių dirbtuvių korpusas. Šio korpuso vietoje buvo pastatyti pirmosios Lietuvoje dviračių gamyklos aukšti, šviesūs cechai. Prieš trejus metus nuo gamyklos konvejerio buvo nuleistas pirmas dviratis. Dabar lengvas ir dailingus dviračius su ženklu "SDG" galima pamatyti Maskvoje ir Leningrade, Vilniuje ir Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose, dešimtyse Tarybų šalies miestų.

Atstatant ir rekonstruojant Šiaulių pramonę, didžiulę pagalbą suteikė broliškosios tarybinės respublikos plotai nuvalyti linų raunamosiomis mašinomis. Vien tik traktorininkas drg. Dima ir linarovės mašinistas drg. Dimančiukas per sezoną nurovė daugiau kaip 80 hektarų linų.

P. Lėčius

sodinta šimtai daugiamečių medžių.

Klesti kultūra Šiauliuose. Mokyklų skaičius mieste per pokario metus daugiau kaip dvigubai padidėjo. Dabar Šiauliuose yra dvi muzikos mokyklos, mokytojų seminarija, medicinos seserų mokykla. Tarybų valdžios laikais Šiauliuose įsteigta pirma aukštoji mokykla — mokytojų institutas.

Šiaulių darbo žmonės turi kur leisti savo laisvalaikį, pasilsėti, pasilinksinti. Veikia dramos teatras, kinai, darbininkų klubai, kultūros rūmai. Šiemet įsteigtas miesto dainų ir šokių ansamblis, kurio sudėtyje — talentingas jaunimas, pradėjęs savo sceninę veiklą darbininkų klubuose, mokyklose ir technikuose.

Dabar mieste statomos naujos mokyklos, technikumai, naujas kinas, sutvarkomi parkai, vaikų aikštelės. Šimtai medžių pasodinama Šiaulių gatvėse. Aplink miestą sudaroma žaliųjų sodinių juosta.

Vykdomi darbai Šiaulių ežerams išvalyti. Artimiausiais metais ežerai prisipildys naujo vandens, o ant jų krantų bus įrengti paplūdimiai, maudyklos, vandens stotis.

Šiauliai — naujų statybų pastoliuose. Šiaulių darbo žmonės keičia savo miesto išvaizdą, paversdami jį vienu stambiausių Tarybų Lietuvos pramonės ir kultūros centrų.

Ryšininkų Pasitarimas

Ukmergė. — Čia įvyko ryšių darbuotojų pasitarimas, kuriame aktyviai dalyvavo rajono darbo žmonės. Pranešimą apie ryšininkų pasiekimus, o taip pat ir esančius trūkumus padarė rajono ryšių kontoros viršininkas drg. Serdečnis. Jis nurodė kai kuriuos laimėjimus, pasiektus radiofikuojant kolūkius.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGJOS

Prenumeracijos Kaina:

1949 m. ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusė metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusė metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C., Box 1018, Toronto 3, Ont., Canada.

SMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

VOKIEČIAI NIEKO NEIŠMOKO

Vokiečiai per praėjusius rinkimus susižavėjo Adenauero militarizmu. Tiesa, daug iš jų balsavo už socialdemokratų, kurie nepritaria Adenauero politikai, bet didžiūma pakrypo linkui Adenauero krikščionių demokratų, kurie pirmon vieton stato Vokietijos apsiginklavinimą, įsijungimą į NATO ir t.t. Atrodo, kad ir didžiūma naciškų elementų pamatė, kad Adenaueras geriau, negu tie, kurie praityje buvo veiklūs Hitlerio judėjime.

Tai jau trečiu sykiu vokiečiai bėgyje kelių dešėtk metų renkasi tokius vadus, kurie nori iškelti Vokietiją ginklo pagalba. Pirmu kartu jie nuėjo su kaizerininkais. Tada net socialdemokratai pasirodė labai dideliais entuziastais. Antu kartu jie susižavėjo hitlerininkais. Ir per abu sykius vokiečiai užmokėjo už savo klaidas upėmis kraujo. Praėjusis karas ypatingai sutarsė Vokietiją, palikdamas krūvas griuvėsių. Bet tas jų nepamokino.

Adenaueras jau dabar, vos suskaičius balsus, kalba apie išvadavimą 18 milijonų vokiečių. Koku būdu jis juos vaduos, jis taipgi atvirai pasako. Jis nori pats apsiginkluoti ir galingų draugų pagalbą gauti. O ta pagalba, be abejo, jam senai siūloma. Jis mano, kad tuomet, kada jis turės didelę armiją, o prie to — kitų vakarinių jėgų užtikrintą pagalbą, Rytų Vokietija turės iškelti rankas ir pasiduoti. Jis net mano, kad ir Tarybų Sąjunga bus priversta pasitraukti iki pirmkarinių sienų.

Abejotina, kad Adenaueras kada nors turės tokias jėgas, kokias Hitleris turėjo. Rytų Vokietijoje yra 18 milijonų. Reiškia, ant tiek mažesnė Vokietijos pajėga. Vokietija taipgi gerokai apkarpyta teritoriniai. Viskas, ką Adenaueras gali pastatyti, tai tik priešakinius būrius, o užpakalyje jų turės būti kiti, jeigu būtų prieita prie to. O atsitikime karo, vargiai kas beliktų iš Vokietijos miestų ir miestelių.

O Vokietija gaėtų pasirinkti daug saugesnį kelią. Pagal Tarybų Sąjungos planą, abiejų Vokietijų vyriausybės turėtų sudaryti laikiną centralinę vyriausybę, kuri prirengtų įstatymus dėl rinkimų visoj Vokietijoje. Ji tartųsi su okupantais dėl taikos sutarties. Tokiu keliu einant, per keletą metų Vokietija būtų susivienijusi, susitarusi su okupantais ir pilnai laisva demokratinė šalis. Tam yra tik viena sąlyga: ji turi pasižadėti nesidėti su jokiais blokais militariniais reikalais.

Adenaueras turėtų nepamiršti, kad Francija, Italija ir Britanija gali labai greitai pakeisti nusistatymą. Tų šalių žmonės gali pasirinkti kitus žmones, žmones, kurie nepritaria dabartinių vyriausybių politikai. Francūzai gerai žino, ką reiškia vokiečių militarizmo atgijimas.

Viso pasaulio kapitalas rėmė hitlerininkus, bet kaip visa tai užsibaigė, šiandien visi žinome. O tai dėl to, kad žmonės pakilo prieš tą politiką.

KAM VERTI TOKIE KRIKŠČIONYS

Spauda pranešė, kad Presbiterijonų bažnyčios galvos išleido atsisaukimą į presbiterijonus, kad jie nedalyvautų taikos referendume, kurį veda Kanados Taikos Kongresas. Girdi, tai komunistų darbas. Su tais balotais jie nori tikrai susirinkti adresus.

Tai labai žemas tos bažnyčios lyderių darbas. Viena, taikos judėjimas yra ne vien komunistų reikalas, taipgi ne jų vienų vystomas. Kita, referendumas vedamas ne tam, kad surinkti adresus. Adresai yra rinkėjų sąrašuose, kurių pilna visų partijų raštinėse. Referendumo tikslas sukelti spaudimą į didžiūmą jėgas, kad jos spręstų savo nesusi-pratimus per derybas, o ne per karą.

Matomai tie atbulakalniariai norėtų, kad pasaulis užsidegtų naujo karo ugnimi, kad jie pirmieji pasiskubino išstoti prieš referendumą, kurį nutarė praveisti tokie žmonės, kaip Dr. Endicott, pastorius Niemoeller ir t.t.

KAS NAUJO PASAULYJE

Aliantai spiria korėjiečius ir kiniečius išduoti atskaitą ryšyje su 3,404 dingusiais aliantų kariais. Jie sako, kad kiniečiai turėtų žinoti, kas su jais atsitiko.

Dalį iš tų, kuriuos aliantai skaitė dingusiais, korėjiečiai gražino. Kiti greičiausiai bus žuvę tokiose aplinkybėse, kad apie juos nieko nežinoma.

Aliantai įtaria, kad kiniečiai ir korėjiečiai galėjo pasilikti nekuriuos. Bet kokiems tikslams jie juos pasiliks?

Irano rojalistai pradėjo siausti prieš Mosadego šalininkus, kuriuos jie vadina komunistais.

Vien Tehrane jie suėmė virš 500.

Mosadegas nelietė rojalistų ir kitų opozicionierių, bet jį vadindavo diktatorium. Ir tuomet, kada jis susekė, kad rojalistai pasirengę jo val-

džią uždaryti kalėjime, jis tik keletą tesuėmė.

Dabar "demokratiški", amerikiečių pagirti rojalistai tikrai "demokratiją" įgyvendina.

Jungtinės Valstijos, Australija ir Naujoji Zelandija sudaro taip vadinamą saugumo pakta. Norėtų prisidėti ir Britanija, bet "visos trys" nutarė nepriimti Britanijos į tą pakta.

Valstybės sekretorius Dulles buvęs pasiūkęs Australijos ir Naujosios Zelandijos užsienio reikalų ministerius patirti, ar jie remtų Ameriką, jei ši pultų iš oro ant Kinijos atsitikime pastarosios įsikimo į Indo-Kinijos karą.

Pietų Korėja užgrobė tris Japonijos žuvininkų laivus, kurie žuvavę Rhee vandeny-

Matote, karo metu aliantai buvo paskelbę apsigynimo juosta per 60 mylių palei Korėją. Paliubas pasirašius ta juosta likviduota, bet Rhee dabar skaito Korėjos vandenimis.

Japonija siunčia karinius laivus, o iš kitos pusės, Rhee valdžia grumoja apšaudymu laivų, kurie pasirodys jo vandenyse.

Jungtinių Valstijų veteranų lyderiai yra tokie pat erštai, kaip ir valstybės sekretorius ponas Dulles.

Legijono konvencijoje jie staugte staugė prieš Kiniją, prieš Jungtines Tautas.

Girdi, jeigu politinė konferencija neišriš Korėjos klausimo, tai už tai bus kalta Kinija. Už tai ją reikia bombarduoti atominėmis bombomis.

Jungtinės Tautos esančios tik balių ir pasikalbėjimų vieta. Priešai suėję baliavo-ją prie vieno stalo.

Atrodo, kad juos yra ap-sėdusi karinė dvasia. Jie jau nejaučia jokio žmoniškumo.

Popiežius dar kartą pranašavo, kad komunistinė sistema "sužlugs."

Bet apsisukęs jis šaukė visus veikti, kad apsiginti nuo bedieviško tvano. Matyti jis nesijaučia saugus ir ant nepajudinamos šv. Petro uolos sėdėdamas.

Senatorius McCarthy susuko, kad Jungtinių Valstijų armijoje skleidžiama "komunistinė propaganda".

Ir kas gi galėtų ją tenai skleisti? Pati armija.

Jis parodė reporteriams 70 puslapių klasifikuoto dokumento, kuris buvęs prirengtas dėl slaptosios tarnybos oficerių ir kitų 37-se komandose.

"Jei jūs paskaitysite tą ir patikėsite", pareiškė McCarthy jiems, "jūs persikelsite į Rusiją. Tai vertinga komunistinė propaganda." Girdi, jis tokios senai nematęs.

Matote, ten pasakyta, kad komunistai visai pakeitė visų elementų padėtį. Darbo žmogų iškėlė į aukščiausią lygį.

Adenaueras nenori paleisti iš savo rankų užsienio reikalų ministerio portfelio, kaip sako pranešimai iš Bonos.

Išrodo, kad eina konfliktas už kulisų tarp Adenauero ir jo sėbrų dėl tos vietos. Vienas jo pagalbininkų viešai sakė, kad Adenaueras nebus užsienio ministeriu.

Kaip matote, religiniai lyderiai šiandien yra stropūs kapitalo gynėjai. Jie nuoširdžiai tarnauja tiems, kurie kraunasi bilijonus iš ginklavimosi. Tiesa, ne visi taip doro, bet didžiūma stovi su ginklavimosi pelnagrobiais.

Geltieji Lineliai

Eug. Matuzevičius

— O kas, o kas numynė
Į kalną takelius?
O kas, o kas pasėjo
Ant kalno linelius?

— Tai mes takus numynėm,
Nemigom per naktis.
Pasėjo ir sušildė
Tuos linelius širdis.

Daug tarėmės ir dirbom,
Sugrubo net delnai,
Kad kolektyvui garbė
Suteiktų mūs linai.

— O kas, sesutės mielos,
Tuos linelius augins?
Kas juos nuo liūčių saugos,
Kas nuo ledų apgins?

— O tos pačios mūsų rankos
Ir ta pati širdis,
Kuri dėl tų linelių
Nerimo per naktis.

Paskui į miestą siūsim,
Į fabrikus šaunius,
Kad ten visi pagirtų,
Mūs darbą ir linus, —

Kad aiškiai pamatytų:
Nėr ponų nei tarnų,
Kolūkiuose — brigados
Laisvų, darbščių žmonių.

Kurie Tėvyne myli
Ir dirba tik dėl jos,
Todėl šalėlėj mūsų
Tiek džiaugsmo ir šviesos.

Kai bus kolūky šventė,
Pakviesime ir jus,
Dailiom raštuotom drobėm
Užtiesime stalus.

Pastabos

Nepatinka bažnyčios viršininkams, kad žmonės akstinami rūpintis taikos išlaikymu pasaulyje.

Toronto anglikonų vyskupas Beverley sako, jog visiems yra žinoma ir aišku, kad visame pasaulyje žmonės nori taikos, tai, girdi, kam dar pasirašinėti po Taikos Kongreso išleistu referendumu?

Girdi, reikia pasitikėti Jungtinių Tautų Organizacija, tenai esą rūpinasi dėl taikos.

Tas vyskupas yra tik tiek praktiškas (o gal apgaulin-gai gudrus), kad jis neliopia žmonėms atsiduoti dievo valiai, kaip nekuri R-katalikų vyskupai.

Betgi atsiduoti Jungtinių Tautų Organizacijai, faktiškai reiškia atsiduoti Jungtinių Valstijų militaristų valiai, nes JT yra Amerikos karo kurstytojų dominuojamos.

Taigi, ar toks atsidavimas militaristų valiai gali būti praktiškas?

Pavyzdžiui, visame pasaulyje yra žinoma, kad šapų darbininkai nori didesnio atlyginimo, geresnių darbo sąlygų. Apie tai taipgi gerai žino ir jų samdytojai. Žino, taipgi, kad tie darbininkai yra skaudžiausiai išnaudojami.

Bet ar tie samdytojai suteikia savo darbininkams algų pakėlimą be kovos?

Darbininkams tenka netik reikalauti, bet dar smarkiai pakovoti už savo teisingus reikalavimus.

Be reikalavimų, be kovos, jie nieko negautų!

Kada dievas buvo visa galintis ir žmonės jo valiai atsiduodavo giedodami "Nuo maro, bado, ugnies ir karo, saugok mus Viešpatie!" — ir giedodavo su didžiausiu susikaupimu, ašaromis akyse, — tai maras, badas, ugnis ir karas juos teriojo besustojimo.

Tik savo jėgomis žmonės pajėgė sumažinti tas nelaimes ir gali jas prašalinti visai.

Lygiai taip pat yra ir šiuo — taikos ir karo — klausimu. Taiką gali žmonės išsikvoti tik reikalavimais, veikimu.

Vyskupo Beverley siūlymas tylėti ir atsiduoti Jungtinių Tautų Organizacijos valiai yra lygus siūlymui melstis ir atsiduoti dievo valiai.

Z. J.

Vakarų Kanados dukaborų sako leisti vaikus į mokyklą. Čia matote sargybinių prieštestuotoją prieš valstybės kišimąsi į jų reikalus. Spaudoj "Laisvės Sūnūs" kartais neuždegtų buvo pranešta, kad jie atsi-

Ką Kiti Rašo

"Baisios Pasekmės..."

Valstybės sekretorius John Dulles kalba labai garsiai ir jau keliais atvejais pagrumojo "baisiom pasekmėm", jei svietas nepaklausys jo.

Kalbėjamas anądien legionierių suvažiavime St. Louis, Dulles pamosikavo atom-bomba Kinijos adresu. Girdi, jei Kinija išdrįs padėti savo kaimynam Indokinijoje kovoti už nepriklausomybę, būsią "baisios pasekmės".

Tokis Kinijos žygis, girdi, pažeistų Amerikos interesus Azijoje. Grumodamas karu Kinijai ir pasiryždamas paaukoti tūkstančių amerikiečių gyvastis už "mūsų interesus Azijoje", Dulles storai pabrėžė, kad jis blaivai kalbės už... taiką!

Keliom dienom vėliau Dulles pasakė kitą svarbią kalbą Washingtone, adresuotą Vakarų Vokietijai. Jis autoritetingai padiktavo vokiečiam ką rinkti į valdžią praeito sekmadienio balsavimuose — Adenauerio krikščionis demokratas.

Nepamiršo ir šį kartą pagrumoti "baisiom pasekmėm", jei vokiečiai jo nepaklausytų ir atiduotų savo balsus už pačių savo pasirinktos partijos kandidatus.

Pora valandų po jo kalbos Washingtone lyg bomba sprogo Vakarų Vokietijoje. Ir buvę Dulleso bičiuliai ten labai nepatenkinti. Ligi šiol rinkikam jie aiškino kokia gerutė ir demokratiška yra Washingtono valdžia. Vaka-

rių Vokietija dar okupuota, bet Washingtonas leidžia vokiečiam rinktis savo valdžią. Dulles savo kalboje ėmė ir sugadino tą nuotaiką.

Vokiečiai dabar diskutuoja: Kokia čia demokratija, jei neva po priedanga laisvų rinkimų mums įsako už ką turime balsuoti!

Net pačiame Washingtone daugeliui nepatiko tokis atviras Mr. Dulleso įsakas vokiečiam. Bijomasi, jog pasekmės iš tikro gali būti "baisios", bet ne tokios, kurias turėjo omenyje Mr. Dulles.

— Vilnis.

Smetoninė Lietuva

Clevelandietis dipukas P. Stravinskis negali atsidžiaugti Antanu Smetona, kuris kartą pasakė: "Visa Lietuva kryžiais nustatyta, dėl to ji kryžių šalis. Dėlto ji gali vadintis šventąja Lietuva".

Amen. Jei Amerikos milijonierių simboliu yra doleris, tai smetoninės Lietuvos simboliu buvo dievomūka. Šį simbolį jisavino kone visi dipukai eremijošiai.

Lietuva jau senai nebėra religinių sutemų šalis. Obskurantai ten baigia išnykti.

— L. Pruseika.

Jam Visko Yra

Gerai ir maionu gyventi tiems, "kurie visa širdimi tarnauja Dievui", nes "Dievas jiems parūpina visa, kas reikalinga pragyvenimui, ly-

giai kaip Jis aprūpina laukų lelijas ir dangaus paukščius".

Nesijuokite, bet taip juodu ant balto yra parašęs kunigas K. Steponavičius. — A. Bimba.

Už Kinijos Išileidimą į Jungtines Tautas

Iš Stockholmo, Švedijos sostinės, pranešama, kad ten šiomis dienomis įvyko Skandinavijos valstybių užsienių reikalų ministrų konferencija, besitęsusi dvi dienas.

Vyriausias klausimas, diskutuotas konferencijoje, pasirodo, buvo tas: kaip Skandinavijos kraštai laikysis Jungtinių Tautų asamblėjoje Kinijos atžvilgiu?

Visų trijų valstybių ministrai, pagaliau, vieningai pasisakė už tai, kad Kinijos Liaudies Respublika būtų priimta į Jungtines Tautas.

Jungtinių Tautų asamblėjos reguliari-metinė sesija atsidarys rugsėjo 15 dieną. Taigi Kinijos Liaudies Respublikos išileidimo į Jungtines Tautas klausimas ten būtinai iškilis. Tarybų Sąjungos delegacija Jungtinėse Tautose pareiškė, kad ji tąjį klausimą iškels ir už jo priėmimą kovos.

Tolydžio Jungtinių Valstijų delegacija pasisakė, kad ji kovos prieš Kinijos Liaudies Respublikos priėmimą.

Mes jau daug kartų pastebėjome, kad Kinijos Liaudies Respublika būtinai turi būti įtraukta į Jungtines Tautas, nes be jos bendradarbiavimo nei jokia pasaulinė, ypatin-gai Tolimuosiuose Rytuose, problema negali būti teisingai, korektiškai išspręsta.

Kinija — pasaulis savaimė. Kinija — 500 milijonų žmonių šalis. Kinija — tvirta, galinga jėga.

Bet mūsų šalies politikai, kuriems rūpi "užbovinimas" Čiang Kai-šeکو kliokos, dar vis atsisako tai pripažinti.

O visgi reikės tai pripažinti! Visgi, anksčiau ar vėliau, ir mūsų šalies politiniai vadovai turės rimtai skaitytis su didžiule, galinga Kinija. Tai kodėl ne dabar? — Laisvė.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Draugė Mary Alenskienė, iš Stellarton, N. S., mums rašo: "Rugsėjo 8 d. minėdama savo 77-tą gimtadienį, siunčiu Liaudies Balsą paramai \$5.00". Jos vyras drg. J. Alenski ta proga užsisakė dvi darbininkiško turinio knygas.

Londonietis, London, Ont., lankėsi LB raštineje ir paaukojo laikraščio paramai \$10.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

ŠYPSENOS

Pritrenkė iš Karto...

Du munšaino virėjai nuo kalnų pirmu sykiu važiavo traukiniu. Jie buvo girdėję apie minkštus gėrimus, bet nebuvo ragavę. Ir kai tik prisistatė pardavėjas, jie nieko nelaukdami nusipirko popteliuką sodo.

Kai tik jie pradėjo gerti, traukinys tuo metu įvažiavo į tunelį.

"Na, kaip patinka tau šis gėrimas?" klausia vienas.

"Tegul ji velniai, nuo pirmo gurkšnio pasidarė tamsu akyse", atsakė antrasis.

Tas Nelabasis Bet...

Eilinis Dundulis gavo laišką nuo žmonos ir fotografiją, kurioje nutraukti trys asmenys: jauna pora, gražiai apsikabinusi maudymosi kostiume, ir jo žmona, vienui viena.

"Mafai, kokia gera mano žmona", gyrėsi kareivis. "Ji net draugės nesivedžioja į maudynes".

"O kas šią nuotrauką nutraukė?" paklausė draugas.

A. Dapkus, Sparrows Pt., Md., \$1.50 ir

V. Lukša, Montreal, \$2.00.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balsą, širdingai ačiū.

Administracija

Kas Yra Melagis

Praėjusią žiemą Nepriklausomaj Lietuvoj tilpo žinutė apie Kauno gelžkelio stotį. Parašyta kaž kokios lietuvaite, apsigyvenusios Montrealyje, pavardė neminama. Laikraštyje buvo pakartotinai skelbiama, kad Kauno gelžkelio stotis nėra iš gruzo išvalyta, o apie atstatymą nei kalbos nėra. Anot jos, gelžkelio važiuoti bilietus parduoda iš lentų sukaltoj būdelėj.

Tuo tarpu kaž kokiu būdu atsirado K. Bobertas, kuris save vadina lietuviu. Sako, būk tai 1947 metais Kaune dirbo prie gelžkelių vagonų remonto ir matė, kaip buvo gruzas išvalytas, medžiagos statybai privežta, ir matė, kaip statė Kauno gelžkelio stotį.

Tai kuris dabar iš jų meluoja? Jeigu pasirodytų, kad Bobertas meluoja, tai nereikia tikėti ir kitoms jo žinioms?

Gal tuo reikalu pasisakytų Mandrappkis.

Neviernas Motiejus

TEHRAN. — Irano šachas įsakė teisti buvusį Irano premjerą Mosadegą karo lauko teisme.

Nuo Vancouver Ligi Vienos

Rašo A. Grinkus

(Taša)

Neužmirštamasis pasiliks kūčių vakaras: Valgyklose, baltomis lininėmis staltiesėmis užtiesti stalai, prie jų įvairių šalių delegatai. Aptarnautojos atnešė kiekvienam po dovanėlę: vyrams po kaminkretį, pasiūtą iš audeklo ir gražiai iškimštą, o moterims po lėliukę. Paskiau Brazilijos delegatai pradėjo apdovanoti stalų aptarnautojas ir perkalbėtojus, bei Čekoslovakijos taikos komiteto narius. Jų dovanos buvo gana brangios, auksiniai auskarai, laikrodėliai, ir kita. Mūsų delegacija ir vėl buvo tokioms aplinkybėms nepasiruošusi. Greitai pasitarėme su British Columbijos delegate Sheila Young ir nutarėme, kad duoti nors kokias, mažas dovanėles, kurias buvome nusipirkę Vienoje, dėl savo vaikų: sagutes, atvirutes, bei kitus mažmožius. Iš tikrųjų, gi daikto vertė, piniginė, čia mažai ką reiškė. Svarbu buvo palikti kokią nors kanadiečių atmintį. Čekoslovakės pradėjo dainuoti "Tyli naktis, šventa naktis" vokiečių kalba, o kiti joms pritarė savomis kalbomis. Sekė linkėjimai ir trumpi išsireiškimai, kad išlaikyti taiką pasaulyje. Čekė, apie 25-kių metų amžiaus, sudainavo liūdną priešmirtinę melodiją, kurią ji išmoko būdama nacių koncentracijos stovykloje.

Kalėdų šventės čia tęsėsi keturias dienas, negalima buvo nusipirkti nei pašto ženklelio, o laiškų prirašę turėjome po keliolika kiekvienas. Pirmą kalėdų dieną aplankėme kokio tai šventojo bažnyčią, kuri yra prie pat prezidento rūmų. Viduje maldininkų buvo nemažai, tik daugiausiai senesnio amžiaus piliečiai. Jaunimo ir vaikų, bei kareivių grupės matomai lankėsi čia kaip ir mes įdomumo dėlei — pasižiūrėti į senoviško stiliaus statybą, pasigerėti tų laikų žmonių gabūmais architektūroje. Visur pilna tų pagražinimų, statulų visokių, net ir vanduo nuo stogo nenubėga kaip nors paprastai, bet per kažkokio šventojo ar gal praeiktojo gerklę. Ant kiekvieno stogo kampo ar išlenkimo, guli prie krašto statula, atsidarius gerklę ir iškišus ilgą liežuvį, ant kurio sriuvena nuo stogo susirinkę lietaus lašai.

Šalimais aplankėme ir kitą istorinę įdomybę, tai alchemijos gatvę, kur gyveno ir darė moksliskus tyrinėjimus viduramžio chemijos pirmtakūnai. Molinės gražiai nudažytos pirkelės, gatvė be šaligatvių, vos išsitemę vienas

automobilis, toks gatvės siaurumas.

Grįždami pietums sustojome prie švento Vyto bažnyčios, kuri yra skersai gatvės nuo komunistų partijos centro buveinės. Čia apžiūrėjome šalimais esančią miesto rotušę, kuri buvo statyta rodos tryliktame šimtmečiuje. Posėdžių salės sienas puošia ženklai įvairių profesijų ir amatų. Pasirodo, kad tais laikais Čekoslovakijoje jau buvo platesnė demokratija, negu kad daugelyje miestų šiais laikais. Miestų valdybas sudarė ne vien didžiūnai, bet ir atstovai nuo dailių, dailių, mūrinių ir daugelio kitų amatų.

Autobuso vairuotojas prašė važiuoti atgal į viešbutį, nes jau laikas valgyti, bet mėgink sugaudyti delegatus, kad jie iškriko po visą aikštę. Vieni kalba su vertėjais, kiti apžiūri Čekų valstiečių sukilėlių viduramžių laikais vado Husso paminklą, dar kiti užriete galvas žiūri į bokšte esantį didžiulį laikrodį ir nusistatę laukti, kol ateis dvylikta valanda. Laikrodis darytas irgi viduramžių laikais. Suskamba laikrodžio varpas, atsidaro durys automatiškai, kairėje laikrodžio pusėje, o pro jas išeina koks tai šventasis, po jo kitas ir taip iš eilės rodo dvylika ir slenka pamažu priešakyje, kol apėję pusratį pasislepia už kitų durelių dešinėje pusėje. Šventuosius lydi mirties simbolis su dalgium ant pečių. Nustojus valandų mušimui, užsidaro abejos durys, o mes skubame į autobusą kalbėdami apie nepaprastą meistrų gabumą, tų senovės laikų, kada mūsų tėvynėje Lietuvoje mūsų protėviai dar tik pradėjo įvairias pilis statyti.

Pasirodo, kad žmonių ar tautų išsivystymas priklauso nuo geografinės šalies padėties ir nuo to, kaip greitai nauji gamybos būdai juos pasiekia.

Ant rytojaus nuvežė mus busais apie 50-tis kilometrų nuo Pragos į pasauliniai karo metu pagarsėjusį miestelį Lidice. Čia našlės nužudytųjų čekų angliakasių aprodė mums liekanas ir vietą buvusio miestelio ir namų naujo moderniškio. Daugumas buvome skaitę apie šį miestelį, bet koks yra neapsakomas skirtumas išgirsti savo ausimis žodžius iš lūpų šių verkiančių našlių, kuriuos rodė į muziejuje sustatytus stiklinius karstelius ir kalbėjo: "Štai mano vyro darbinės drapanos, jo darbo pirštinės ir batai, viskas, kas man liko, nes kita visa hitle-

rininkai sunaikino".

Dar karui einant, 1942-rais metais, čia nusileido anglių parašutininkai ir nušovė nacių partijos ar, geriau pasakius, Hitlerio paskirtą šiai apylinkėi valdytoją Hydrich. Negalėdami surasti tikrų kaltininkų, naciai sumanė nubausti Lidice gyventojus, būk tai už slėpimą. Apsupo miestelį, suėmė visas moteris ir vaikus ir išvežė, o vyrus sušaudė ligi vieno, net nužudė ir tuos, kurie miestelyje visiškai tomis dienomis nebuvo. Taip vieną angliakasių, kuris gulėjo ligoninėje Pragoje su sulaužyta koja, parvežė atgal ir sušaudė kartu su kitais.

Moterys parodė mums fotografiją vyro, kuris išrodė tik berniukas, nes dar neturėjo nei keturiolikos metų, ir tą kartu su miestelio vyrais sušaudė, o taipgi ir vietinį katalikų kunigą, nes jis atsi-

sakė palikti savo parapijonus. Miestelį ir bažnyčią sudegino, o atvežti iš vergų stovyklų žmonės sulygino griuvėsius su žeme.

Kada Raudonoji armija išmušė hitlerininkus iš šių apylinkių, rusų kareiviai iškasė du smarkiai apdegusius ilgus sienojus ir sušaudymo vietoje pastatė iš jų kryžių, o iš spygliuotų vielų, kurios tvėrė miestelį, padarė vainiką. Ir dabar šis kryžius stovi čia ir primena vietiniams gyventojams ir nesuskaitomiems lankytojams karo ir hitlerininkų žiaurumus. Našlės, ieškodamos kokių nors likučių savo gyvenvietėse, atkasė savo namų pamatus ir dabar matyti kur dauguma stubelių stovėjo. Atstatė gyventojai ir bažnyčią, tik sugriautą aplink bažnyčią sieną manoma taip ir palikti, kaip istorinis baigus prisiminimas. Visi delegatai nužingsniavome į kalnelį prie kryžiaus ir žuvusiųjų pagerbimui išstovėjome porą minučių tyloje, vien tik moterų verksmas girdėjosi, matėsi taipgi, kaip rieda ašaros

ir kiniečiams ir kanadiečiams. Gerklėje kažkoks nemalonus guzas atsiranda ir neįmanoma kalbėti visiškai, taip graudus ir kartus yra karo prisiminimas. Žmonės biauresni už žvėris pasidarė. (Bus daugiau)

SAKO PALIAUBOS PASAULIO "PRADŽIOS"

Pereitą savaitę, trečiadienio vakare, užsibaigė 5,713 metai ir prasidėjo 5,714-ti metai nuo pasaulio pradžios, pagal žydų tikėjimą.

Mokslas kalba apie bilijonus metų, bet žmonės dar vis laikosi savo įsitikinimo.

SAKO PALIAUBOS GALIMOS INDO-KINIJOS

TOKIJO. — Peipingo radijas sako, kad tokios paliaubos, kaip Korėjoje, yra galimos ir Indo-Kinijoje, tik reikia, kad visuomenė spaustų imperialistus.

Korėjos paliaubos irgi buvusios pasirašytos tik po to, kai visuomenė po visą pasaulį reikalavo jas pasirašyti.

Maskvos Universitetas

MASKVA. — Rugsėjo pirmą dieną buvo atidarytas naujasis Maskvos universitetas. Tai vienas iš puikiausių universitetų pasaulyje.

Universitetas apima 790 akrų plotą. Aukščiausia jo dalis yra 32 aukštų. Jis stovi ant Lenino kalnelio, netoli Maskvos upės. Pastate yra 6,000 individualių kambarių. Oro reguliacijos sistema gali pakeisti 2,000,000 kubinių jardų oro per valandą. Jame yra 10,000 mylių vandens vamzdžių.

Universitete mokinsis apie 13,000 studentų. Jis turės 1,500 profesorių ir instruktorių. Išeina vienas mokytojas

kas 9 mokiniams.

Kiekviena studentų salė turi visus patogumus. Studentai gali išsiplauti ir išsi-prosyti drabužius, išsivirti lengvus valgius. Kiekvienas individualus kambarys turi priemones užvirinimui vandens dėl arbatos. Kiekvieni du kambariai turi maudynę, toiletą, lašų maudynę.

Universitetas turi 148 paskaitų sales, virš 1,000 laboratorijų ir knygyną su 1,200,000 knygų.

Studentus ir mokytojus vežioja 112 elevatorių (keltuvų).

Pastatas tiesiog užkimštas moderniškais elektroniškais

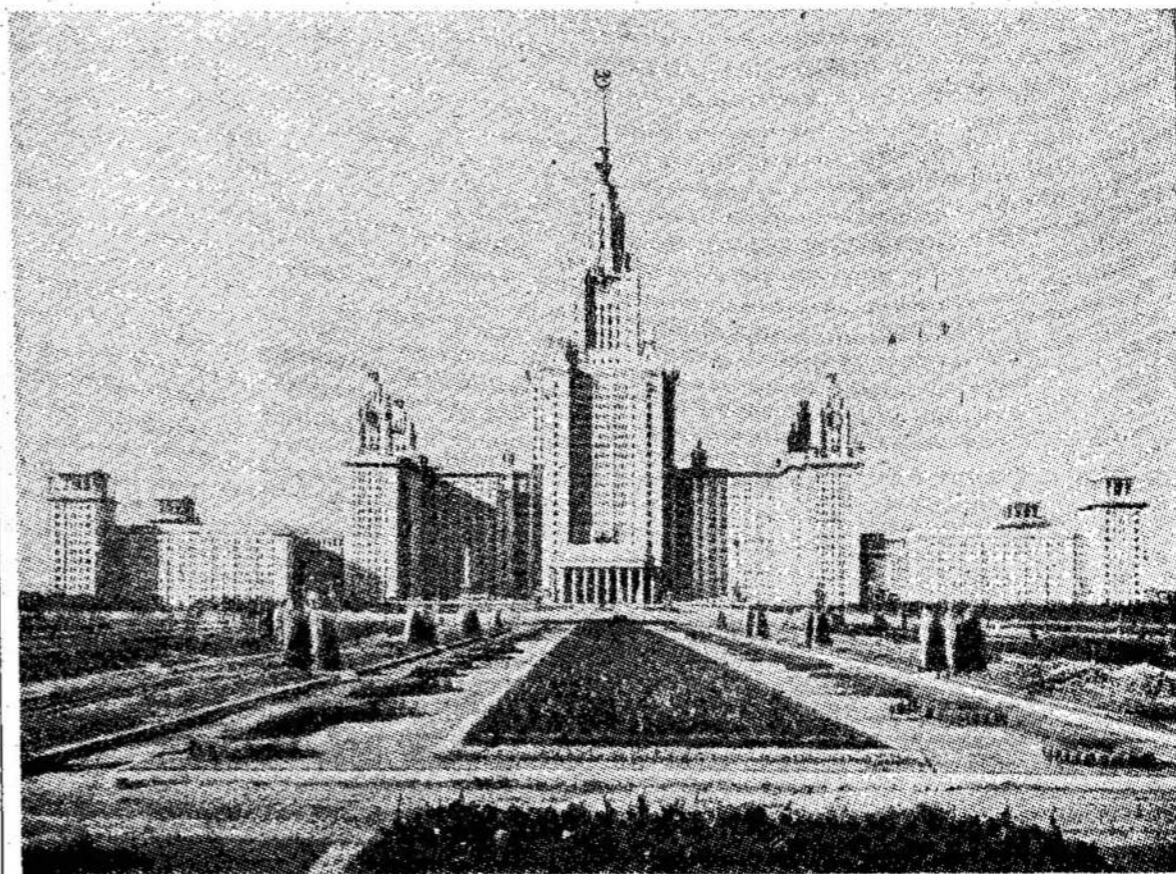
įrengimais ir aparatais.

Daugelis sudėtingų mašinų gali automatiškai paversti fotografijas žemlapiams.

Visi įrankiai tarybiniai, daugiausia iš Leningrado. Iš užsienių prietaisų matosi tik keletas globusų ir čartų.

Universitetas apsuptytas gražiais sodais ir alėjomis. Yra futbolės, teniso ir kitų žaidimų aikštės, maudynių prūdas.

Atidarymo ceremonija s pravedė kultūros ministeris P. N. Ponomarenko. Dalyvaavo daug užsienio diplomatų ir korespondentų, apart daugybės studentų ir maskviečių.

M. V. Lomonosovo vardo universiteto pastatai Maskvoje, Lenino kalnuose, kurie

buvo atidaryti rugsėjo 1 d. Paaukuotas špilis ant centrinės dalies iškyla 240 met-

Čia mokinsis keliolika tūkstančių studentų — 57 tautų atstovų.

Pa

Didžiai tijos Den likos mir didžiai pirminink riausybės

Leiskit jūsų asme tą su sve palinkėti taikingos kietijos k Tėvynės bės atkūr

Tikro n pio supra atmosfer me su ju rinčius e kai Euro mūsų tau apsvartų pažiūrų svarbius

Mes es visas pas tiks mūsų užtikrinti klausimo naujus ž daromė s padėtume tvirtai st mosi keli vo nacior

Vokiečių na labai torijos et

Reakci gos suok Bonos vy vykdo p abejojam kaip vier somos va nori jam skaldym Vokietiję tų tėvoni jį milita dintų sa nus.

Agresc

Jackie Rorganizational no" Way Showbus ir kitas tik 31 m

G. M. Malenkovo Kalba

Pasakyta Kremliuje Rytinės Vokietijos Vyriausybės Delegacijos Nariams

Didžiai gerbiamas Vokietijos Demokratinės Respublikos ministras pirmininke, didžiai gerbiami ministro pirmininko pavaduotojai, vyriausybės delegacijos nariai.

Leiskite kreiptis į jus ir jūsų asmenyje į vokiečių tautą su sveikinimo žodžiais ir palinkėti lemiamų laimėjimų taikingos demokratinės Vokietijos kūrimo kelyje, jūsų Tėvynės nacionalinės vienybės atkūrimo kelyje.

Tikro nuoširdumo, savitarpio supratimo ir draugystės atmosferoje mes apsvaistėme su jumis klausimus, turinčius esminę reikšmę taikai Europoje, santykių tarp mūsų tautų stiprinimui. Šis apsvaistymas parodė visišką pažūrų vienybę ir atvedė į svarbius nutarimus.

Mes esame įsitikinę, kad visas pasaulis su dėmesiu sutiks mūsų nuoširdų siekimą užtikrinti taiką Vokietijos klausimo sureguliuojant, tuos naujus žygius, kuriuos mes darome su jumis tam, kad padėtume vokiečių tautai tvirtai stoti į taikaus vystymosi kelią ir įgyvendinti savo nacionalinius lūkesčius.

Vokietija šiuo metu gyvena labai atsakingą savo istorijos etapą.

Reakcinės tarptautinės jėgos suokalbyje su dabartine Bonos vyriausybe atkakliai vykdo politiką, kuri daro abejojamą patį Vokietijos, kaip vieningos ir nepriklausomos valstybės, buvimą. Jie nori įamžinti Vokietijos suskaldymą, paversti Vakarų Vokietiją užjūrio monopolistų tėvonią, atkurti vokiškąjį militarizmą, kad įgyvendintų savo agresyviuosius planus.

Agresorių sąmokslas nu-

Jackie Rae, CBC programų organizatorius. Jis "pagaminė" Wayne and Shuster, Mr. Showbusiness, Holiday Inn ir kitas programas. Jis dar tik 31 metų amžiaus.

kreiptas vienu metu ir prieš vokiečių tautą ir prieš taiką Europoje. Todėl natūralu, kad taikingosios tautos sieja draugėn Vokietijos klausimą su klausimu dėl Europos saugumo ir, vadinas, dėl tarptautinio saugumo. Įtemptai kovodamos už tai, kad būtų užkirstas kelias naujam karui, taikingosios jėgos giną visų Europos tautų gyvybinius interesus, tame tarpe ir vokiečių tautos interesus.

Gyvenimas reikalauja, kad vokiečių tauta užimtų šioje kovoje aiškią vietą, kad ji tartų savo svarų žodį.

Vokiečių tautai yra iškilęs istorinis uždavinys — sužlugdyti agresyviųjų jėgų planus, atkurti savo nacionalinę vienybę, paversti Vokietiją taikinga demokratine valstybe. Nes tik taikus vystymas atneš Vokietijai vienybę, laisvę, nepriklausomybę ir nacionalinį atgimimą.

Klausimas dabar toks: Vokietija gali tapti arba vienu iš svarbiausių taikos ir saugumo Europoje stiprinimo veiksmų, arba svarbiausiu Europoje naujos agresijos židiniu.

Kurią gi iš dviejų galimų perspektyvų ketina pasirinkti vokiečių tauta?

Kuriuo keliu, taikos ar karo, nacionalinės vienybės ar Vokietijos suskaldymo keliu ji rengiasi eiti?

Tautos negali nesimokyti iš savo pačių istorinio patyrimo. Tai, žinoma, visiškai liečia ir vokiečių tautą, kuri išėjo rūsčią gyvenimo mokyklą.

Kas yra svarbiausia pamoka vokiečių tautai iš viso Vokietijos vystymosi per pirmą XX amžiaus pusę?

Pamoka yra tai, kad militarizmo, agresijos, karo kelias reiškia Vokietijai nacionalinės savižudybės kelią.

Jeigu paimsime laikotarpį nuo 1900 metų iki 1945 metų, tai pasirodys, kad iš 45 metų Vokietija panaudojo mažiausia 20 metų intensyviai pasirengimui dviem pasauliniams karams ir daugiau kaip 10 metų tiesioginiam šių karų vedimui.

Vadinas, karas sudarė beveik pagrindinį turinį viso Vokietijos gyvenimo per pusę amžiaus.

O koks rezultatas? 1918 metų nacionalinę katastrofą pakeitė neišmatuojamai didesnė 1945 metų nacionalinė katastrofa.

Beveik aštuoni milijonai vokiečių užmokėjo savo gyvybėmis už tai, kad militaristai primetė vokiečių tautai savo karinius planus. Kai dėl sužalotų ir sužeistų, tai jų yra be skaičiaus. Vokietij

jos invalidų sąjungos duomenys, kurie buvo pateikti Vokietijos spaudoje, rodo, kad iš kiekvienų šimto vokiečių, gimusių 1924 metais, 25 užmušti arba dingo be žinios, 31 sunkiai sužalotas, 5 sužeisti, 2 neteko darbingumo. Viena po kitos vokiečių jaunimo kartos buvo naikinamos ir žalojamos karo kapoklėje.

Tuo būdu, istorija moko, kad, pažeisdamas taiką ir Europos šalių saugumą, vokiškasis militarizmas vaidino pačios vokiečių nacijos duobkasio vaidmenį.

Ir vis dėlto agresoriai vėl mėgina vilkti Vokietiją senuoju karinių avantiūrų keliu.

Joks maskavimasis negali nuslėpti tikrųjų siekimų Adenauerio grupės, kuri yra militarizmo bei revanšizmo štabas Vakarų Vokietijoje ir veda Vokietiją į naują karą.

Vardan šio nusikalstamo tikslo vokiškieji militaristai gilina Vokietijos suskildimą ir provokuoja broližudišką priešiskumą tarp vokiečių.

Vardan šio tikslo jie paverčia Vakarų Vokietiją šiaurės Atlanto bloko agresyvios politikos įrankiu.

Vardan šio tikslo jie supančiojo Vakarų Vokietijai rankas ir kojas vadinamąja "Bonos sutartimi", kuri yra vokiečių tautai sunkesnė ir labiau žeminanti, negu Versalio sutartis, kaip yra žinoma, neskalde Vokietijos ir numatė dalinę Vokietijos okupaciją 15 metų laikotarpiui. O Bonos sutartis suskaldė Vokietiją, paverčia Vakarų Vokietiją vasaline svetimos valstybės provincija ir legalizuoja visos Vakarų Vokietijos okupaciją 50 metų.

Adenauerio vyriausybė i tenka atsakomybė už tai, kad Vokietija iki šiol neturi taikos sutarties; ji nenori taikiai sureguliuoti Vokietijos klausimą.

Bonos vadeivos stumia Vokietiją į karo kelią. Jie vėl siūdo vokiečius prieš Vakarų ir Rytų Europos tautas. Tokia politika graso vokiečių tautai tokiais pat padariniais, į kokius atvedė šalį Hitlerio krikos politika. Žmonija pasmerkė tos krikos vadeivas, kaip karinius nusikaltėlius. Bet argi ne jų pėdomis eina Adenaueris ir jo grupė?

Ar Vokietijos motinos tyledamos žiūrės, kaip militaristai ruošia naujas, dar baisnes skerdynes jų vaikams? Ar sutiks Vokietijos jaunimas atlikti landsknechtų vaidmenį ir maitinti savo krauju Amerikos agresyviųjų sluoksnių karinę mašiną?

Britai pradeda kepti baltą duoną, kurios jie nematė per 11 metų. Karo metu ir po karo Britanijoje buvo už-

drausta baltą duoną iš ekonomijos taškaregio. Čia matote pirmą partiją baltos duonos, prirengtos kepykloj

Ar leis dori Vokietijos patriotai, kad militaristai izoliuotų Vakarų Vokietiją nuo taikingųjų tautų, sukeltų agresyvią karą, kuris neišvengiamai sužadins didžiųjų tautų rūstybę, pavers Vakarų Vokietiją ugnies bei išnaikinimo zona ir pasibaigs didžiausia tragedija vokiečių tautai?

Jeigu visa vokiečių tauta panorės, kad Vokietijos klausimas būtų taikiai sureguliuotas, tai jokios agresyvios jėgos, nei iš anapus vandenyno, nei Europoje, negalės sutrukdyti įgyvendinti šių kilnų siekimų. Vokietijos likimas yra vokiečių tautos rankose.

Mes žinome, kad vokiečių tautos gelmėse vyksta rimti poslinkiai ir kad blavieji Vokietijos politikai atmets karo kelią, militarizmo atkūrimo kelią. Vokiečių nacijos geriausios jėgos siekia užtikrinti taiką Vokietijai ir sukurti vieningą taiką demokratinę Vokietiją.

Pasiekiant šį kilnų tikslą, Vokietijos Demokratinė Respublika turi suvaidinti istorinį vaidmenį. Taikingosios tautos teisingai mato joje naujos Vokietijos, tai ir darbo, demokratijos ir pažangos Vokietijos kūrimąsi.

Kaip tik todėl, kad Vokietijos Demokratinė Respublika yra visos Vokietijos taikingųjų jėgų tvirtovė. Tarybų Sąjunga laiko savo pareiga teikti jai visapusišką paramą ir pagalbą.

Vokiečių tautai atsiveria galimybė sukurti naują epochą savo istorijoje, Vokietijos taikaus vystymosi ir klestėjimo epochą. Kaip tik tokios ateities siekė geriausieji Vokietijos protai. Didysis Getė svajojo pamatyti — nuostabios jėgos šviesoje laisvą kraštą, laisvą savo tautą.

Vokiečių tautai atsiveria reali perspektyva taikiai sugyventi su Tarybų Sąjungos ir Prancūzijos, Čekoslovakijos ir Lenkijos, Anglijos ir Belgijos tautomis, taikiai sugyventi su visomis tautomis.

Ilgą laiką militaristai daugelį vokiečių minties ir darbo pasiekimų panaudojo karui. Esant taikiam vystymuisi, vokiečių tauta naukreips aukštai išvystytos pramonės galią, visus mokslo ir technikos pasiekimus, visas savo kūrybines jėgas ir sugebėjimus gyventojų gyvenimo sąlygoms gerinti, šalies pažangai užtikrinti. Vokietija galės užmegzti glaudžius ekonominius ryšius su taikingomis valstybėmis, gauti reikalingas rinkas, atkurti tradicinį prekybinius santykius su Rytų Europos šalimis ir su kitomis valstybėmis. Tik tai šiame kelyje Vokietija atgims kaip didi valstybė ir užims reikiamą vietą pasaulio tautų tarpe.

Atėjo laikas užtikrinti tokią galimybę vokiečių tautai, atverti kelią jos nacionalinei vienybei atkurti, demokratiškai taikiai Vokietijai sukurti.

Tarybų Sąjunga ir ateityje ištvėringai sieks, kad greičiau triumfuotų teisingas taikingųjų vokiečių tautos jėgų reikalas.

Aš skelbiu tostą už tarybinės ir vokiečių liaudies draugystę taikos visame pasaulyje interesams, skelbiu tostą už Vokietijos Demokratinės Respublikos Vyriausybę ir už Ministro Pirmininko Oto Grotevolio sveikatą.

PYKSTA, KAM VEDA PREKYBĄ SU KINIJA

TAIPEH, Formosa. — Senatorius W. Knowland, senato didžiumos lyderis, iškeikė Britaniją, kam ta prekiauja su Kinija.

Girdi, tai baisus moralis begėdiškumas.

Jis išreiškė pageidavimą, kad būtų sudarytas Pacifiko paktas, į kurį įeitų Japonija, Formosa, Korėja, Filipinai ir kitos Pietrytinės Azijos šalys.

Apsidžiaugė, kad kaišėkininkų jėgos žymiai pagerėjusios po 1950 metų, kada jia lankėsi Formosoje.

die-
ne-
a ir
kai,
yra
onės
aro.
die-
713
4-ti
zios,
ljo-
vis
D
adi-
lau-
gali-
rei-
stų
bu-
to.
sau-
li.
sinų
rsti
niai.
o. Iš
tosi
rtų.
t a s
mis.
kitų
vnių
ja s
teris
yva-
natų
lau-
vie-

Montrealo žinios

Siekiama Panaikinti Tiltų Mokesť

Miesto tarybos valdyba paskutiniu laiku pradėjo rimtus žygius — bent taip atrodo — panaikinimui mokesčių už pervažiavimą Jacques Cartier ir Victoria tiltų. Tą galima spręsti iš to, kad valdyba priėmė rezoliuciją, kuria valdybos pirmininkas J. O. Asselin įgaliotas vykti į Ottawą tartis tuo klausimu su transportacijos ministru Lionel Chevrier. O kiek anksčiau jis buvo nuvykęs į Kvebeką ir tarėsi tuo pačiu reikalu su provincijos premjeru Duplessiu.

Prieš ėmimą mokesčių už pervažiavimą su automobiliais tiltų, stipriai pasisakė ir Darbo ir Amatų Tarybos Montrealo skyrius.

Unija Siūlo Susitarimą Išvengimui Streiko

Geležies išdirbystės Dominion Bridge Co. darbininkai, kuriuos atstovauja United Steelworkers of America unija, reikalauja pakelti 10 c. į valandą algos ir sutrumpinti darbo savaitės valandas nuo 42 iki 40 valandų paliečiant tą pačią uždarbio alga.

Samdytojai atsisakė išpildyti jų reikalavimus. Dalykas buvo pavestas išspręsti betarpinei (arbitracijos) komisijai. Komisija nesusitarė ir visi trys komisijos nariai pasiūlė skirtingas rekomendacijas. To pasekmė, darbininkai, parėmimui savo reikalavimų, nubalsavo streikuoti. Streikavimui laikas nenuširtas.

Kad išvengus bereikalingo streiko, unijos pareigūnai kreipėsi į provincialę vyriausybę, kad ši dėtų pastangas suvesti kompaniją su unija iš naujo deryboms dėl išlyginimo skirtumų ir priėjimo prie bendro susitarimo. Kas iš to išeis, šiuos žodžius rašant dar nėra žinios.

Atidėjo Nutarimą Liečiantį Neregius

Čia vis daugiau ir daugiau pakeičiant gatvėkarius autobusais, neregiam susidaro sunkios problemos. Tie neregiai, kuriuos lavinti šunys vedžioja, turi teisę važiuoti su šunimis gatvėkariu, bet neturi teisės šunies vesti į autobusą.

Kanados Neregijų Instituto delegacija kreipėsi į Montre-

al Transportation Commission prašydama, kad jiems būtų leista ir autobusais važinėti su savim vedantis šunimis.

Komisija, išstudijavusi neregijų prašymą, kol kas nutarimo dar nepadare — atidėjo tolimesniam svarstymui.

Žuvo Bežaisdama

Ant Iberville gatvės Picardų vaikučiai žaidė su popieriniais baksais lėnoje. Atvažiuvo sunkvežimis, kuriam 5 metų berniukas pasipainiojo ant kelio. Vairuotojas pasuko savo sunkvežimį į šoną išvengimui nelaimės ir užvažiuo ant popierinio bakso, o tame bakse buvo žaisdama pasislėpusi to berniuko sesutė 4 metų amžiaus, kurią sunkvežimis mirtinai sužalojo.

Filmų Komisija Persikels į Montrealą

Nacionalė Filmų Komisija, kuri lig šiol veikė Ottawoje, nutarė ir daro visus pasiruošimus persikelti į Montrealą. Numatyta tuojau pradėti statyti 5 milijonų dolerių vertės nuosavus pastatus, ant Cote de Liesse Road. Tiesa, prieš tai stipriai protestuoja Komisijos apie 530 darbininkų, kadangi kai kurie ten (Ottawoje) išgyvenę su šeimomis ir jiems bus keblumų į čia persikelti. Nepaisant to, visvien nutarimas keltis į Montrealą, sakoma, bus vykdomas.

Persikėlimui į Montrealą Komisijos motyvas yra tas, kad čia vietoje yra visos "kultūrinės priemonės" filmų gaminimui, kaip tai: teatrai, muzikos ir televizijos. Tuo labiau, kad čia yra dvikalbių (anglų ir francūzų) talentų, taipgi televizijos centras.

Pavogė \$2,000, Išsigėrė Sunkos

Laike Labor Day šventės vagys įsiplėšė į Kerr Steamships Ltd., pastatus, matomai išdriliavę saugos (safety) bakso duryse skyle, dinamitu ar kuo kitu jį susprogdino ir išvogė apie \$2,000. Ir, atrodo, "profesionalai" tą atliko neskubėdami. Nuėję rūsin į virtuvę, pasiėmė ten esančių vaisių ir dar atsiderę kenus tomeičių išsigėrė sunkos.

Ištekėjo

Rugpiūčio 29 d. ištekėjo Mendalina Mikalauska i t e (Marės Simijonienės brolio velionies Mikalausko duktė) už francūzų tautybės jaunikaičio.

Susiziedavo

Mary Zečiūtė, rugpiūčio 29 d., susiziedavo su anglų tautybės jaunikaičiu. Neteko patirti kada juodviejų vestuvės įvyks.

(Pabaiga ant 12 pusl.)

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YORk 5558; sekmdieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantuos — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligy, Akušerijos ir Venerinių Ligy

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriauciūnas, A. Majauskas

Aną v
ką veikt
kyti sav
pypkio
verčiasi.

Dėdė
vos pasi
kad jō
džiau už
kaip dal
pasišalir
nes pasi
rūpinęs,
šalta ir
anglies.

buvo I
Parodoj
surasti
kalbiui.

buvo jis
Hamilton
mu, tur
bet jis
jo. Tada
galvoti,
Dėdė v
pu jis
atsigrėž
damas
tarpu j

"Lab
"Kaip s
"Ačiū
tas mar
nykti".

"Mar
kiek ne
to, kad
tarpint
dėdė.

"Is lė
vidu jin
trūksta
To t
dėdė pa

Zuvis,
Kolum
rų. Iš

Gyvenimo Aktualijos

Rašo Jurgis Pipiras

Aną vakarą, neturėdamas ką veikti, sugalvojau aplankyti savo kaimyną, Mandrapypkio dėdę. Sakau, kaip jis verčiasi.

Dėdę radau namuose. Bet, vos pasisveikinęs, paaiškėjo, kad jo siela nerami. Bandyčiau užvesti kalbą apie tai, kaip dabar gera, kai šiluma pasišalina, bet nieko neišėjo, nes pasirodė, kad dėdė susirūpinęs, jog gali būti žiema šalta ir reiks pirkti daug anglies. Klausiau, ar įdomu buvo Kanados Nacionalėje Parodoj, bet ir tas nepadėjo surasti siūlo galą mūsų pokalbiui. Ant galo klausiu, ar buvo jis lietuvių kermošiuje Hamiltone. Tas, mano manymu, turėjo būti įdomi tema, bet jis tik su ranka numojo. Tada nutilau ir pradėjau galvoti, kad reiks eiti namo. Dėdė visai ne tas. Tuo tarpu jis vienas nusišypsojo ir atsigręžė į mane lyg norėdamas klausti ko. Bet tuo tarpu įėjo jo žmona.

"Labas, ponias", sakau aš. "Kaip sveikatėlė?"

"Ačiū, laikaus dar... Bet tas mano senis, tikrai baigia nykti".

"Man atrodo, kad jis ne kiek nesumenkėjęs, nežiūrinto, kad tie karščiai galėjo sutarpinti žmones", užstoja dėdė.

"Iš lauko atrodo gerai, bet vidujiniai — nežinau ko jam trūksta".

To tik ir reikėjo. Dabar dėdė pašoko ir pradėjo skų-

tis: "Visko trūksta!" atšovė jis. "Ar mes to tikėjome? Ar tam mes vykome į Kanadą? Juk žmogus gali plaukų netekti belaukdamas... Gera Krupavičiams ir Lozoraičiams ir tokiems mūsų pinigais lakstyti po pasaulį. Bet tu pabandyk gyventi, kaip mes, pakinkyti kur pristatytą ar kokių kitų purvinių darbų".

"Matyti jau tokia dievo valia," ramina ponias.

"Kokia čia valia! Juk ir dievas sakė: Klebink ir bus atidaryta. O ką mes darome?"

Aš sakau, kad viskas daroma, kas tikta galima. Juk renkamos aukos bažnyčioms statyti, Lietuvai vaduoti ir kitiems reikalams.

"Bet pasakyk, kur jos dingsta?" tuojau užkirto dėdė.

"Pinigai ne ledas", sakau aš, "jie nesutirps".

"Sutirps, ar ne, bet daugiau jie iš manęs negaus nei cento!" išrėkė dėdė. "Jei jie nori gauti pinigų, tai jie pirmą turės įrodyti, ar pas juos yra pasiryžimo už Lietuvą, ar ne".

Tą pasakęs dėdė padarė tokią miną, lyg jis būtų įbedęs į žemę kastuvą ir pasirengęs ilgam pasikalbėjimui.

"Ar dar maža mūsų vadai darbuojasi?" norėjo užstoti dėdienė. "Juk laksto pas vyriausybes, šaukia susirinkimus, priiminėja rezolucijas,

rašo ilgus straipsnius ir t.t. Ko tu iš jų nori?"

"Aš noriu tikros akcijos!" užsikirto dėdė. "Taip, jie surengia parengimus, pabaliavoja, pasilinksmina — ir viskas. Didesni dar net orlaiviais palaksto. Ir kokia nauda iš to?"

"Tai ką jie turi daryti?" klausia dėdienė.

"O ką daro dukaborai Vakarų Kanadoje?"

"O viešpatie!" išsižioja ponias. "Nejaugi tu nori, kad mūsų ponai išsirengtų nuvažiuoti į Ottawą prie parlamento rūmų? Arba prie baltųjų namų Vašingtone?"

"O ką tas reiškia žmogui, jeigu jis tikrai nori ko nors pasiekti. Žiūrėk, visas pasaulis kalbėtų, jei Grigaitis, Šimutis, Krupavičius, Lozoraitis, Žalkauskas, Kardelis, Šapokas ir kiti aukštieji lyderiai suvažiuotų į Vašingtoną surengtų nuogų demonstraciją prie prezidento rūmų. Gal tuomet jie ten sukurstų mūsų dvarelius vaduoti. O jei ne, gal duotų kokią vietą steigti Lietuvai kur Amerikoje ar Kanadoje."

"Tiktai žmonės pasipiktintų", sako ponias.

"Tų senių kojos labai negražios", pridėjau aš.

"Tada pasiūskime pulką jaunų mergaičių. Lai jos nusirengia ir neša vėliavą", dėdė spyrėsi. "Kodėl dukaborai gali tai padaryti? Ar mes prastesni už juos?"

"Aš esu tikra, kad mūsų tarpe tokių neatsirastų", patvirtino ponias.

"Taigi, o mes norime išvaduoti Lietuvą su savo dvarais!" pyko dėdė.

"Reikia ieškoti patogesnių būdų", siūlė ponias.

"Juk čia pats lengviausias. Nieko nekainuoja. Galėtume jiems išpirkti ir orlaivį. Tas tiek daug nekainuotų, kaip visoki baliai, pasikalbėjimai, apie kuriuos mažai kas žino. Visuose laikraščiuose būtų paveikslai".

"Aš esu tikras, kad ir Liaudies Balsas patalpintų", pridėjau.

"Reiks šį planą iškelti rezistentų susirinkime. Tik jie vieni dar turi kiek kovingo kraujo. Visos kitos partijos, kaip buvo pasakyta Čikagoje studentų susivažiavime, yra supuvusios. Aš tą dabar pats matau".

Mūsų dėdė būtų tikrai įsivakariavęs, bet tuo metu užėjo ponios draugė ir mūsų pašnekėsi suardė.

Prašome Finansinės Paramos Dėl LLD Gynybos

Jokia kita lietuvių organizacija nėra atlikusi tiek daug apšvietos ir kultūros darbo, kokį atliko Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija per savo trisdešimt aštuonerių metų gyvavimą. Ji niekuomet nėra turėjusi jokio nesupratimo su valdžios įstatais. Ji inkorporuota New Yorko valstijoje ir įregistruota daugelyje kitų valstijų. Ji yra tikrai partysiviska visų lietuvių organizacija. Jon gali įstoti kiekvienas padorus lietuvis. Jos eilėse rasime įvairiausių politinių įsitikinimų žmonių.

Bet šiandien, kaip jau žinoma, valstybės prokuroras yra pasimojęs šią apšvietos ir kultūros organizaciją padaryti "subversyviška" organizacija. Mes esame pasiryžę Draugiją ginti visais galimais legaliais būdais. Tokių būdų yra keletas. Jau esame pasisamdę teisininką (advokatą), kuris teikia legaliskus patarimus. Galimas daiktas, kad jeigu prokuroras nesiliaus mūsų organizaciją persekiojė, būsime priversti eiti teisman ir ten ieškoti teisybės, ten ginti konstitucines teises ir demokratinės laisvės.

Visa tai, suprantama, nemažai kaštuos. O mūsų Draugija neturi tūkstančių dolerių izde, kuriais būtų galima vesti gynybos darbas. Todėl esame priversti atsikreipti į Draugijos narius ir kuopas finansinės paramos gynybos reikalams. Ypatingai pasiturinčiosios ir išgalinčiosios kuopos prašomos tuojau atsiliepti su parama.

Visi ir visos žinokime, kad jeigu mes neginsime savo organizacijos nuo užpuolimo, tai niekas kitas neapgins. Taipgi kiekvienas privalome žinoti, kad gindami savo organizaciją, mes giname visų

Sveikata

Arterijų sklerozas — rimtas dalykas. Daugelį žmonių vargina ir nuvaro pirma laiko į kapus. Pagrindinė priežastis yra netikusi riebalinių medžiagų apykaita. Riebus maistas nesusivirškina gerai ir, susigėręs į kraują, neišsavinama atitinkamai, nesusinaudoja, kaip reikia. Tada apsunkina kepenis ir po truputį gašina vidines arterijų plėveles. Mažytės riebalų kruopelytės įstringa į arterijų plėveles. Laikui bėgant, arterijų sienelės pasidaro silpnesnės, dėl tų susidariusių riebalų. Gamta stengiasi tada kaip nors tas silpnas arterijų vietas užlopyti, sutvirtinti, sukietinti, — su kalkių druskomis. Kai tų kalkių susidaro daugokai, tai arterijos jau nebetokios tęslios esti. Pakyla kraujo slėgimas, ir kūno audinių mirtimas eina blogyn.

Pagyvenusiam žmogui vėly kuo mažiausia valgyti riebių daiktų: lašinių, taukų, riebių padažų, aliejų, alyvų, sviesto, grietinės. Gerai vartoti ir tam tikro vaisto — cholino — **Choline chloride solution, 1 pint**, po šaukštuką arba ir po du po valgio. Padeda kepenims susidoroti su riebalais, padeda ir tulžiapūslei, tulžiai, apsaugo ir arterijas nuo tų netikusių riebalinių lašelių. Rečiau tada pasitaiko ir užsikimšimų sukrešėjusių krauju — trombozų.

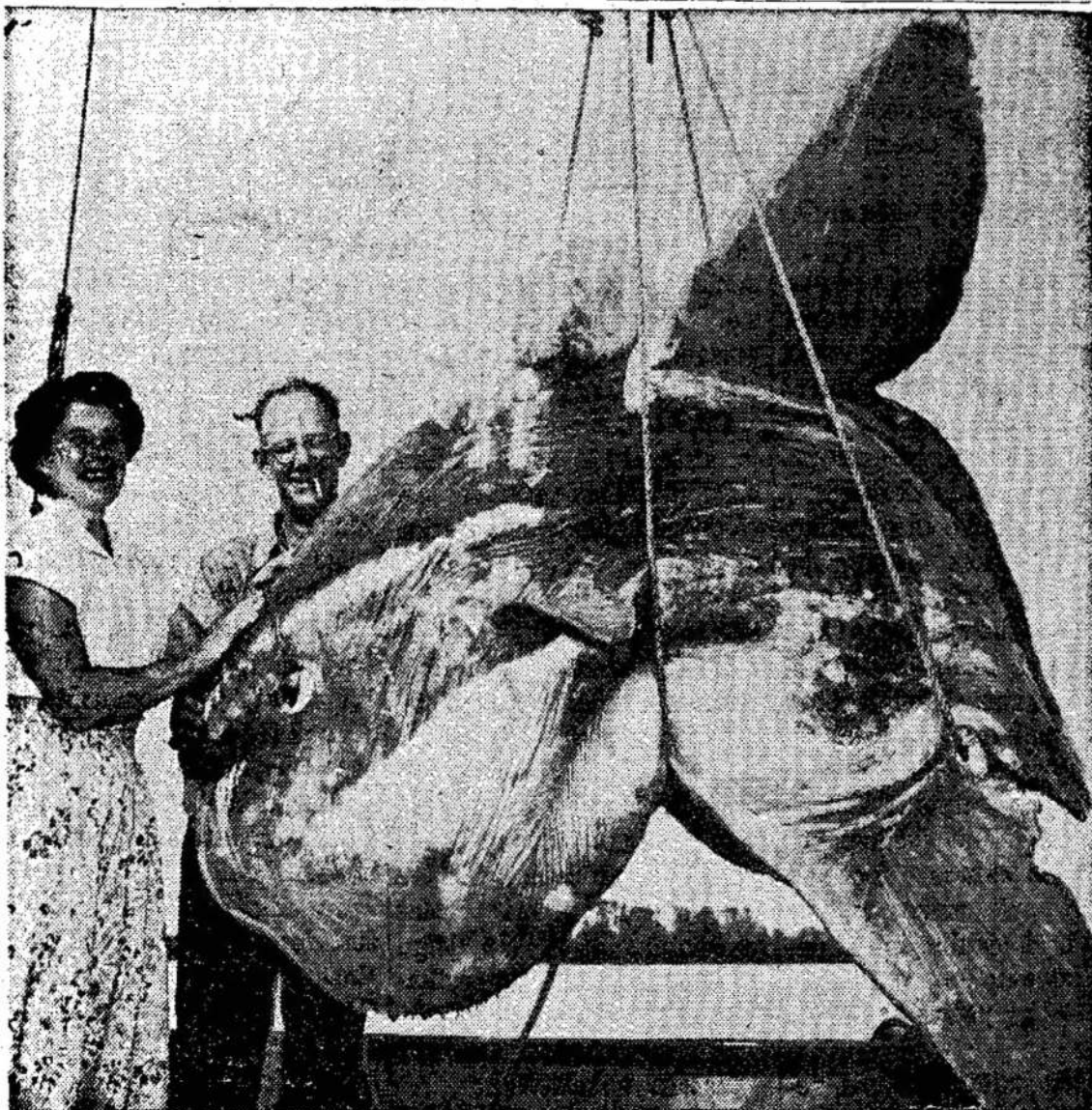
Šalti daiktai jaudina nesveiką širdį. Bet kokie šalti kūno dalių akstinimai negiamai veikia jautrią liguotą širdį. Tada patikrinta su elektrokardiografais, širdžiai matuoti instrumentais. Uždedi kokį šaltą kompresą ligoniui ant rankos, arba ant nosies, arba ant krūtinės, ant viršutinės pilvo dalies, — ir užkeleto minučių elektrokardiografai registruoja pasikeitimus širdies veikimo. Vidinės širdies raumenio arterijos susiraukia, susiaurėja, ir tada ligoniui ima spausti krūtinę, net kvapą užgniaužia, širdį suima skaudėt (**angina pectoris**).

Tokiuo pat būdu šalto vėjo gūsi, skersvėjai, orvalkos (draftas) dažnai iššaukia "širdies ataką". Nesveika širdis žmogus vėly tegul gerai apsituluoja ausis, kaklą, pirštiniem užsimauna, šiltas kojines nešioja, kai jam prisieina būt lauke šaltame ore. Ir šaltan vandeniui tokiam žmogui nereikia eiti, net ir šaltan maudynėn.

Dr. J. J. Kaškiaučius

Amerikos žmonių teisę organizuoti ir šviestis.

Laukiame paramos! LLD Centralinis Komitetas

Zuvis, pagauta prie Britų Kolumbijos, sveria 1,000 svarų. Iš sykio buvo manoma,

kad koks tai vandenyno baidrė, bet pasirodė, kad tai vandenyno "sunfish". Ji ne-

turi žvynų, oda panaši į dramblio odą. Nežinia, ar ji kam naudinga.

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Tąsa)

Aplink triukšmavo:
— Niekšai!
— Aš taip ir maniau...
— Tu visada sakaisi, žinojės iš anksto...
— Ir visai neįspėjė... Gyvatės!
— O ką gi vokiečių komunistai?..
— Dabar jie pasireikš...
— Nuostabiai jis pasakė — "mes nugalėsime"...
— Tai jiems ne Prancūzija!..
— Aš bijau, kad jie gali atskristi...
— Tu manai, karas užtruks?..
— Su dabartine technika...
— Tikriausiai mūsiškiai jau peržengė sieną...
— Tave paims, Mišenka...
— Mama, į tave visi žiūri...
— Aš bijau, kad jie atskris ant Minsko...
— Nesijaudink, jų neleis...
— Kaip jie nesupranta, kad mes turime neišsemiamų resursų?..
— Mes gyvenam pačioj baisiausioj vietoj — greta elektros stoties...
— Einu į karinį komisariatą!..
— Ak, vargas!..
— Vasia nuėjo į statybą, Nataša į Universiteto miestelį. Išsiskiriant ji tarė:
— Kaip tatai keista. Kaip tik šiandien...
— Nataša, kas bebūtų, mudu dabar surišti... Amžinai.
— Jis jau hebebijojo ištarti šito žodžio.

TREČIOJI DALIS

Natašą paskyrė budėti ant stogo. Naktį miestas buvo tamsus kaip miškas, ir Nataša gūžėsi — tamsa ją baugino. Kitą dieną nuolat vis buvo skelbiamas pavojus — skraidė priešų žvalgai. Natašai tatai atrodė kaip įdomus žaidimas, ji manė, kad fašistų neprileidžia. O diktoriaus buvo toks linksmas balsas, kai jis pranešdavo: "Oro puolimo pavojus praėjo..." Ir iškart visi išlisdavo iš rūsių, iš plyšių.
Pavakare Nataša ištrūko valandėlei — nubėgo aplankyti Vasios. Jis buvo niūrus, susirūpinęs.
— Kariniame komisariate sako "laukite". O kaipgi galima laukti? Aš mačiau pabėgėlių iš Baltarusijos... Jie užpuolė iš patylių, bet po keleto dienų viskas pasikeis, mes telkiame jėgas. Be galo kvailai išėina, kad aš korpo artilerijoje, dabar svarbiausia prieštankinė...
— Ji skubėjo — budėjimas. Išėjo ir grįžo.
— Aš pamiršau tau pasakyti... Bėgu, manęs laukia... Aš pasistengsiu ateiti rytoj... Klausyk, Vasia, jei nepasimatytume, atmint — tu dabar turi žmoną.
Nataša pabučiavo jį, nekrepdama dėmesio į žmones.
Kai ji grįžo ant stogo, ją pasitiko su džiugia žinia: numušė keturis maitėdžius. Naktį jai nebuvo baugu, o zenitinių patrankų dundėjimas džiugino — štai kokias mūsų jėgas! Nataša jautėsi esanti kareivis: ir aš kariauju.
Antradienio rytą ji pamatė labai daug lėktuvų, jie blizgėjo giedrame danguj; buvo gražu, šventiška. Nataša tarė nepažįstamam studentui:
— Va, jie, mūsiškiai!..
Staiga viskas sudrebėjo, pasigirdo stiprus sprogimas, antras, trečias... Studentas prilenkė ją prie žemės. Ji nesuprato ir išsitiesė. Vėl... Ji sugriebė rankomis veidą, tarsį norėdama pridengti akis. Kai ji pažūrėjo, viskas skendėjo juoduose dūmuose — užsidedė didysis korpas. Jai pasidarė baisu: ugnis nuėgšdino. Paskui kilo apmaudas niekšai, beginklius gyventojus žudo!.. Ir aš nieko negaliu padaryti. Stoviu ir žiūriu, — štai kas baisiausia...
Dabar liepsnojo namai greta jmonių. Ten Vasia!.. Nataša jau nebejautė baimės, nieko nejautė, vien tik įtūžimą; tvinksciojo smilkiniuose, sunku buvo atsikvėpti. Kad bent numuštų!.. Ir kai vienas bombonešis užsidedė, Nataša įsiutusi suriko: "Numušė! Numušė!" Kiti lėktuvai toliau bombardavo miestą.
— Padegamoji!
Nataša nieko nesuvokė, bet darė visa, kas reikalinga.
Studentas sveikino ją, krutė ranką. Ji vėl išgirdo dundėjimą — lyg kad traukinys lėktų tiesiai į ją; pasilenkė, bet sprogimo nebuvo. Pagaliau lėktuvai nuskrido.
Nataša bėgo prie fabriku; po kojomis čerškė stiklų šukės. Rėkė moterys; jos tempė vaikus, ryšulius. Negalima buvo praeiti — sprogimų duobės, akmenys. Kai kurie namai degė. Vasios ji nerado; jis buvo išėjęs į miesto komitetą. Lipeckis ją nuramino: "Aš jį mačiau po pavojaus atšaukimo. Mes turime gerokai aukų..."
Grįžusi į Universiteto miestelį, prie fizikos korpo Nataša pamatė nesprogusią bombą. Ta pati... Pasidarė bai-

su pamanius, juk galėjau aš dabar gulėti negyva, ir nei saulės, nei Vasios, nieko! Baisu, kad nieko!.. Prie Medicinos Instituto pastato privažiavo mašina; ėmė lavonus traukti: moteris kolkių keturių dešimtų metų, vyras baltas siuvinėtais marškiniais, mergaitė — kijos nutrauktos, o veidas toks tarsi ji nemirusi, miega, panaši į sulaužytą lėlę; senas žydas, neščia moteris... Niekad iki tol Nataša nebuvo mačiusi mirusių, ir jai kilo noras nusigręžti, bet ji prisivertė žiūrėti. Taip, gal, būt, ir mane vilks — ryt arba po savaitės... Bijoti nėra ko, jiems dabar nebaisu, neskauda. Va, artimiesiems... Kad bent Vasios neužmuštų, tai svarbiausia... Kokia graži mergaitė!.. Lavonus uždengė brezentu. Paskui atvežė sužeistą senutę, ji rėkė iš skausmo, jos rankos buvo susirietusios kabliu. Kai ją išnešė iš mašinos, smėly pasiliko siauras kraujo ruoželis. O aplinkui viskas dar priminė taiką: skveras, fontanas, žali suoliukai su įrašais "Varia", "1941.V.7", "Išlaikiau!"
Vakare kažkas pasakė, kad sugriauta elektros stotis. Užsidedė Komarovo miškas, oras pasidarė karštas, troškinas. Visą naktį Nataša žiūrėjo į liepsną ir galvojo apie Vasią. Rytą jis atėjo, ir pirmieji jo žodžiai:
— Mano namai!.. Nieko nebeliko, šiukšlės... Vis vien, pastatysime kitus... Baisu, kad kariniame komisariate vis sako "laukite"! Aš baiminuos dėl tavęs, tu turi išvažiuoti...
— O tu?
— Aš atsargos komandierius, mane gali po valandos pasiųsti į dalinį. O tu turi išvykti. Persvara dabar yra priešė. Po keletos savaičių bus priešingai, bet dabar būklė sunki...
— Kaipgi aš išvažiuosiu be tavęs?..
— Dabar, Nataša, visi persiskiria. Ir tu privalai manęs klausyti, aš tuose dalykuose geriau nuvoki. Tave nuveš iki Borisovo, o iš ten traukiniu į Maskvą... Jie tuojau išvažiuoja, reikia skubėti.
Visa tai buvo taip netikėta, kad Nataša nespėjo suvokti, jog skiriasi. Ji stovėjo sunkvežimyje tarp kitų moterų; ją apstojo, o ji norėjo dar kartą žvilgtelėti į Vasią: pamatė, kad jis mėgina nusišypsoti. Gal būt, daugiau nebepamatysiu!.. Ji visa apmirė. Jie važiavo pro degančius namus; moterys spaudė prie savęs vaikus, verkė ir iš siaubo, ir dėl dūmų; kalbama buvo tik apie vieną — ar pasiseks ištrūkti?
Plentu judėjo mašinos, vežimai; kiūtino senutės su ryšuliais; viena moteris nešėsi siuvamąją mašiną; kažkoks pagyvenęs žmogus tempė di-

delį punda knygų, nuolat sėdavo į karštas dulkes, šnekėjo: "Tai mano trisdešimties metų darbai..." Moteris pametė vaiką, ji puldinėjo prie kiekvieno: "Ar nematėte mergaitės rausva suknele?.." Sunkvežimis, kuriame važiavo Nataša, sunkiai slinko pirmyn; kartais dulkes uždengdavo viską taip, kad žmonių nebuvo matyti, girdėjai tik aimanas, vaikišką raudą, signalus.
Staiga šoferis smarkiai paspaudė stabdžius.
— Bėkit!..
Moterys su vaikučiais sulipo į griovį. Nataša nubėgo paskui kitus; po to pasižiūrėjo — kas atsitiko? Šalia jos stovėjo žmogus, spausdamas prie krūtinės portfelį: jis žiūrėjo į dangų, prisidengdamas ranka nuo saulės. Nataša pamatė tris lėktuvus. Kaip žemai!.. Kažkodėl ji prisiminė savo svajones: profesorius Karcevas norėjo paimti ją prie savo bandymų — jie apipurkšdavo obelis iš lėktuvo... Ji įsivaizdavo žydinčią obelį. Kažkas labai žali suoliukai su įrašais "Varia", "1941.V.7", "Išlaikiau!"
Vakare kažkas pasakė, kad sugriauta elektros stotis. Užsidedė Komarovo miškas, oras pasidarė karštas, troškinas. Visą naktį Nataša žiūrėjo į liepsną ir galvojo apie Vasią. Rytą jis atėjo, ir pirmieji jo žodžiai:
— Mano namai!.. Nieko nebeliko, šiukšlės... Vis vien, pastatysime kitus... Baisu, kad kariniame komisariate vis sako "laukite"! Aš baiminuos dėl tavęs, tu turi išvažiuoti...
— O tu?
— Aš atsargos komandierius, mane gali po valandos pasiųsti į dalinį. O tu turi išvykti. Persvara dabar yra priešė. Po keletos savaičių bus priešingai, bet dabar būklė sunki...
— Kaipgi aš išvažiuosiu be tavęs?..
— Dabar, Nataša, visi persiskiria. Ir tu privalai manęs klausyti, aš tuose dalykuose geriau nuvoki. Tave nuveš iki Borisovo, o iš ten traukiniu į Maskvą... Jie tuojau išvažiuoja, reikia skubėti.
Visa tai buvo taip netikėta, kad Nataša nespėjo suvokti, jog skiriasi. Ji stovėjo sunkvežimyje tarp kitų moterų; ją apstojo, o ji norėjo dar kartą žvilgtelėti į Vasią: pamatė, kad jis mėgina nusišypsoti. Gal būt, daugiau nebepamatysiu!.. Ji visa apmirė. Jie važiavo pro degančius namus; moterys spaudė prie savęs vaikus, verkė ir iš siaubo, ir dėl dūmų; kalbama buvo tik apie vieną — ar pasiseks ištrūkti?
Plentu judėjo mašinos, vežimai; kiūtino senutės su ryšuliais; viena moteris nešėsi siuvamąją mašiną; kažkoks pagyvenęs žmogus tempė di-

delį punda knygų, nuolat sėdavo į karštas dulkes, šnekėjo: "Tai mano trisdešimties metų darbai..." Moteris pametė vaiką, ji puldinėjo prie kiekvieno: "Ar nematėte mergaitės rausva suknele?.." Sunkvežimis, kuriame važiavo Nataša, sunkiai slinko pirmyn; kartais dulkes uždengdavo viską taip, kad žmonių nebuvo matyti, girdėjai tik aimanas, vaikišką raudą, signalus.
Staiga šoferis smarkiai paspaudė stabdžius.
— Bėkit!..
Moterys su vaikučiais sulipo į griovį. Nataša nubėgo paskui kitus; po to pasižiūrėjo — kas atsitiko? Šalia jos stovėjo žmogus, spausdamas prie krūtinės portfelį: jis žiūrėjo į dangų, prisidengdamas ranka nuo saulės. Nataša pamatė tris lėktuvus. Kaip žemai!.. Kažkodėl ji prisiminė savo svajones: profesorius Karcevas norėjo paimti ją prie savo bandymų — jie apipurkšdavo obelis iš lėktuvo... Ji įsivaizdavo žydinčią obelį. Kažkas labai žali suoliukai su įrašais "Varia", "1941.V.7", "Išlaikiau!"
Vakare kažkas pasakė, kad sugriauta elektros stotis. Užsidedė Komarovo miškas, oras pasidarė karštas, troškinas. Visą naktį Nataša žiūrėjo į liepsną ir galvojo apie Vasią. Rytą jis atėjo, ir pirmieji jo žodžiai:
— Mano namai!.. Nieko nebeliko, šiukšlės... Vis vien, pastatysime kitus... Baisu, kad kariniame komisariate vis sako "laukite"! Aš baiminuos dėl tavęs, tu turi išvažiuoti...
— O tu?
— Aš atsargos komandierius, mane gali po valandos pasiųsti į dalinį. O tu turi išvykti. Persvara dabar yra priešė. Po keletos savaičių bus priešingai, bet dabar būklė sunki...
— Kaipgi aš išvažiuosiu be tavęs?..
— Dabar, Nataša, visi persiskiria. Ir tu privalai manęs klausyti, aš tuose dalykuose geriau nuvoki. Tave nuveš iki Borisovo, o iš ten traukiniu į Maskvą... Jie tuojau išvažiuoja, reikia skubėti.
Visa tai buvo taip netikėta, kad Nataša nespėjo suvokti, jog skiriasi. Ji stovėjo sunkvežimyje tarp kitų moterų; ją apstojo, o ji norėjo dar kartą žvilgtelėti į Vasią: pamatė, kad jis mėgina nusišypsoti. Gal būt, daugiau nebepamatysiu!.. Ji visa apmirė. Jie važiavo pro degančius namus; moterys spaudė prie savęs vaikus, verkė ir iš siaubo, ir dėl dūmų; kalbama buvo tik apie vieną — ar pasiseks ištrūkti?
Plentu judėjo mašinos, vežimai; kiūtino senutės su ryšuliais; viena moteris nešėsi siuvamąją mašiną; kažkoks pagyvenęs žmogus tempė di-

— Aš?.. Studentė. Komandierius.
Jis išsišiepė:
— Tai ir mokykis, jeigu studentė. O manęs mokyti nėra ko, aš mokytas.
Nataša paraudo iš pasipiktinimo:
Kai ji pasakė, kad ji — komandieriaus žmona, keletas moterų ėmė jai pritariti. Viena iš jų sušuko:
— Mano du sūnūs — komandieriai. O tu, kirmine, vokiečių džiaugiesi?
Strazdanotasis pasislėpė minioje.
Šaudė, nebuvo galima suprasti, į ką. Šoferis nusikėkė.
Nataša matė — jis išblyškęs, kraujo nė lašelio, o lūpos dreba. Jis paliko mašiną, nuėjo.
Nataša pasijuto viena; žmonių buvo daug, bet ji nė vieno nepažino. Ji ėjo keletą valandų nesustodama. Kelia du kartus apšaudė, ir ji ėjo mišku. Valandėlei ji pasirodė, kad nieko neįvyko, ji tiesiog vaikštinėja — štai žemuogė, saldi saldi... Niekas jų nerinks. Karas gi... Žmogus su portfelium liko prie kelio... Greičiausiai gydytojas arba mokytojas... Kaip Vasia? Dabar Minske viskas dega... Kad bent greičiau ji nusistytų į dalinį, ten visi kartu, lengviau... O mieste klaičiu — žmonės išbėgiojo, tik jis stovi ir bando šypotis...
Ji išmiegojo iki vakaro, paskui vėl ėmė eiti. Miškas baigėsi. Ji paprašė valstietę atsigerti. Ši atnešė pieno, gailėjosi, įkalbinėjo:
— Kur eini? Vokietis su mašinomis, jis pralenks...
Natašai buvo neapsakomai baisu, mirties ji nebijo, baisu buvo dėl svetimo išgąščio, dėl svetimų ašarų, dėl to gailėsio. Puldinėja be tvarkos, o vokiečiai ramiai užmušinėja... Ir vaikai verkia, ir vežimai verkia, ir visa ėmė suktis kaip vilkelis, nėra nei prasmės, nei išeities...
Kitą dieną ji vos ėjo, nuvargusi, pakrikusi dvasia. Staiga ji pamatė karių: tai buvo artileristai. Ji paklausė:
— Priekyje vokiečių nėra?
— Tu gal manai, kad ir Maskvoje vokiečiai?
Kitas, apžvelgęs Natašą, bičiuliškai tarė:
— Ko juokies? Matai, piliečiukė išsigandusi. Ji tokiam dalykui neparuošta... Jūs, piliečiuke, nesijaudinkite, nervų dar prireiks. Vokiečiai, aišku, įlindo, bet palaukite savaitę kitą, mes juos stuktelsime...
Jai kilo noras išbučiuoti tuos žmones. Jie kalbėjo kaip Vasia. Kodėl ji nusiminė? Gėda!.. Moterys su vaikais — suprantama, kad panika... Yra ir bailių... O šie stiprūs, juokiasi... Tokia armija — vadinas, tiesa: savaitė, na, mėnuo — ir baigsis... Tada mūsiškiai žygiuos per

Vokietiją...
Dienai baigėsi sunkvežimį iki Smolensk vėl teko perdavimą. Ji t bijau, tiesa Jau skiriu kiai, kokie negalima, kaip Vasia, tai, kaip vis...
Dmitrijus aiktelėjo, kaš: tur būt ar dėl viso to no, ji tapo gusi.
— Juk tu dabar ne lail gydysiu, užtųjų!.. Geri ti, paskui miegoti, ryt...
Tačiau jis klausinėti, l iki čia. Ji pe piešiant b Minsko regi mai praspru atrodė) pas lūpu: "Mud tuokēm".
— Kaip t — tarė Dm vičius, — r tetą Oliją žiuosi su m būtų paika barduos, tai jūs čia ner jaudinimasi...
Nataša p — Aš žiuosiu. T tiek nevaži frontą, taip tazija, aš tai mano tv — Sakyk tėvas ir mo į frontą va "purkštima ja, atseit, mieloji, kar — Supra niekuo dėt pasilikti už kankinsiu... kaip jie vai užmušė šali felio aš ne

Vokietija...

Dienai baigiantis ja prieme j sunkvežimj. Jie atvažiavo iki Smolensko. Cia Natašai vel teko pergyventi bombardavima. Ji tikrino save. Nebijau, tiesa, kad nebijau! Jau skiru — kokie musiskiai, kokie priešj... Bijoti negalima, reikia kariauti kaip Vasia, kaip tie artileristai, kaip visa liaudis...

Dmitrijus Aleksiejevičius aiktelėjo, kai pamatė Natašą: tur būt, dėl nuovargio ar dėl viso to, ką ji pergyveno, ji tapo kitokia — suaugusi.

— Juk tu sveika? Žiūrėk, dabar ne laikas sirgti. Aš negydysiu, užtenka man sužeistųjų!... Gerai, eik nusiprausiti, paskui pavalgysi ir — miegoti, rytoj papasakosi...

Tačiau jis neištverė, emė klausinėti, kaip ji prasikasė iki čia. Ji pasakojo viską; ir piešiant bairius degančio Minsko reginius nepastebimai praspruko (taip bent jai atrodė) pasakymas pusiau lūpų: "Mudu su Vasia susituokėm".

— Kaip tik laiku atvykai, — tarė Dmitrijus Aleksiejevičius, — mamą siuncia pas tetą Olią į Atkarską. Tu važiuosi su mama, čia pasilikti būtų paika — Maskvą bombarduos, tai aišku. O niekam jūs čia nereikalingos, tik tai jaudinimasia...

Nataša papurtė galvą:

— Aš į Atkarską nevažiuosiu. Tu nerėkauk, vis tiek nevažiuosiu. Aš vykstu į frontą, taip, taip, čia ne fantazija, aš viską apmaščiau, tai mano tvirtai nuspresta...

— Sakyk, meldžiamoji, o tėvas ir motina kam? Kur tu į frontą važiuosi? Čia tau ne "purkštimas"! Vasia kariauja, atseit, ir ji ten!... Čia, mieloji, karas, supranti?

— Suprantu. Ir Vasia čia niekuo dėtas... Aš negaliu pasilikti užnugary, aš nusi-kankinsiu... Aš mačiau, kaip jie vaikus žudo. Žmogų užmušė šalia manęs... Portfelio aš nepaėmiau, kvailė,

reikėtų šeimai parašyti... Aš jų neapkenčiu! Ir tu nesiginčyk, tēte, tai labai rimtas dalykas. Aš save tikrinau, nebėgsiu, ištersiu...

Motina emė verkti. O Dmitrijus Aleksiejevičius apkabino Natašą:

— Sauni mergaitė!... Ne, tie laukiniai mūsų nepaims, ne su tokiais susidūrė! Štai kokie mūsų žmonės, mergaitė, žiogas, ir toji — kariauti!... Et, Nataša, mamos gaila — juk aš vykstu į armiją, liūdna jai bus vienai. Liūdna bus tau, Varenka, jaučiu bet tu pakentėk, kitaip negalima... Nataša tiesą sako — kitaip užkrisi save...

— Vasia kalbėjo leitenantui Avanesianui:

— Koks gi čia baterijos vadas? Jis nezino pačių elementariausių dalykų — "DK", "DB". Nenuostabu, kad mus ir pliekia!...

Iš tikrųjų, visa, kas įvykdavo, Vasiai atrodė nuostabu, nesuvokiama. Veltui jis stengėsi išsiaiškinti. Prieš keletą dienų jis viskuo kaltino Blagovą: žaltys, išdriso sakyti, kad mes su vokiečiais vis tiek nesusidorosim! Augo, mokėsi, gyveno laimingai, o dabar atgrėžia nugarą liaudžiai, pasiroušęs vokiečių batą laižyti!... Paskui iš Aviacijos Tarnybos Bataliono atėjo technikas, pasakojo, kad palei Gardiną lėktuvai esą buvę pripilti vandens vietoj benzino. Vasia buvo sukrėstas: vadinas, esama išdavikų! Prisiplakė, o dabar gilia... Gal būt, dėl to? Vakar Avanesianas sakė, kad dvi baterijas pasiuntė į priekį, o šaudmenų nedavė. Koks išgverimas! Esama, matyt, žmonių, kurie žioplindami kariauja, o čia svarbi kiekviena smulkmena... Dabar Vasia piktinosi vyresniojo leitenanto Dolgopiatovo nemokšišku:

— Aišku, kad toks nemo-ka kariauti. — Patylėjęs jis pridūrė: — O aš argi moku? Pranešimas vėl prastas:

"Pranašesnės jėgos..." Nejaugi jų negalima sustabdyti? Juk mes stipresni. Žinoma, esama balių, išdavikų, kvailių. Bet kiek jų? Tai išimtis. O liaudis laikosi puikiai. Be to, yra stuburas — partija, yra Stalinas. Argi galima lyginti fašistą su mūsų kovotoju? Kodėl mes traukiamės? Baisu, kad niekas negali paaiškinti!... Vasia prieš tris dienas užsneikino kapitoną Nenašiną, tas atkirto: "Paniką keliate?..." Avanesianas žiūri geromis liūdnomis akimis ir tyli — taip pat nesupranta.

Pirmomis dienomis Vasia manė, kad bloga tik jo bare. Dabar aišku — traukiamasi visur. Vadinas, visur tas pat, kaip sako Avanesianas, "košė perdėm". Žmonės kaujasi gerai. Vakar sužeidė į pilvą Volkovą, sužeistas jis šaukė: "Kas padavinės?..." Jie laikėsi bairioje ugnyje, paskui sužinojo, kad pėstininkai seniai pasitraukę. Po tris kartus per dieną girdi tą prakeiktą žodį: "apsupimas", vos pasako vienas — ir visi ima nervintis, klausytis, iškur šaudoma. O šaudoma iš visur — tankai prasiveržia, motociklininkai... Negalima sužinoti, kur eiti, kas daryti. Buvo sakoma, kad jie priskiriami divizijai, kuri prasi-veržusi iš Bresto, bet divizija nepasirodė. Dabar neišku, kas jiems vadovauja... Tenka prasimušti patiems. Pri-eini prie kaimo ir galvoji: o jeigu ten vokiečių pasalos? Kiek jie taip nužygiavo? Juk tur būt, du šimtus kilometrų, ne mažiau. Jis buvo įrašytas dvišimt penktą, šian-dien trečia ar ketvirta, tik tai savaitė...

— Tu supranti, kokia čia kiauylstė? — paklausė Avanesianas. Jis balsu pasakė tai, kas kankino Vasią. Ir netikėtai pačiam sau Vasia atsakė:

— Nenuostabu, jie dveji metai kariauja. Išmoksim... O kol kas biau!... Kariaujame vaikiškai, kerėpliškai. Gal būt, kadriniai geriau susigaudo, bet ir jiems šis reikalas naujas... Žinai, kodėl mums sunku? Mes mažai tebuvome ugnyje. Imk kad ir mane, man gyvenimas atrodė tiesus, lygus kelias. Tėvas ir motina, tie kovojo: tėvą ištrėmė, motina sėdėjo kalėjime. O aš radau viską pa-

ruošta. Netgi spręsti neteko. Pykšt!... Aš buvau Minske,ėjau su mergaite, ir staiga — karas!... Berods, taip paukščiukus moko — išmeta iš lizdo — nuskris arba užsimuš. Bet mes neužsimušime, nē tokie... Tiktai dabar reikia galvoti kitaip, kaip — aš pats nežinau, bet kitaip... — Kad bent sužinotume, koks uždavinys! — sielvar-tingai nusiziovavo Avanesia-nas. — Košė perdėm!

Jų dabar buvo per šimtą; su jais žygiavo pionierių bataliono likučiai — ištrūko iš apsupimo.

Ar Vasiai taip atrodė, ar iš tikrųjų taip buvo — gamta tomis dienomis buvo ypatingai graži, pakili, miela širdžiai. Žiūrėdamas čia į pievas, išmargintas žvangučių, gvazdikų, liūto žabčiu-kų, čia į paslaptingos vėsos kupinus tamsius miškus, Vasia mąstė: ir atiduodame taitai, kas taip įprasta, miela — ramunėles, mėlynės, ūkavi-mą, medį, kuris matė senelį, švelnias kvapnias samanas — žemę, būtent, žemę!... Jis pajuto, kad žemė — ne sąvo-ka, ne dirva, ne vien tai, kas po kojų, — už tokią mirštama, už šiltą, juodą arba žalia, už tą krūmelį, apkibusį baltais kuokštais... Miegojo miške. Aplinkui šau-dė. Žmonės buvo išvargę, at-rodė, nors prie ausies šauk — neatsikels... Prašvito; viskas nusidažė rausvai. Ket-

virtį valandos buvo tylu; net genys emė kalti. Ir staiga kažkur arti — kulkosvai-dis... Iki vieškeliu buvo trys kilometrai. Keletas kovotojų pasišovė: "Nueisim pažiūrėti..." Po valandos vienas grįžo: vieškelyje vokiečiai.

— Kur Gorevas ir Koval-čiukas? — paklausė Vasia.

— Gerovą užmušė.

— O Kovalčiukas?

— Jis, kai ten ėjome, sa-kė: "Nėra ko žiūrėti..." Sa-kė, kad čia netoliese esanti jo šeima. Kai pamatėme vo-kiečius, aš atsiguliau. O jis, žaltys, pas juos šliaužė...

Lukačiovo veidas buvo iškreiptas baimės, tarsi jis bū-tų išgėręs acto; kalbėjo jis trūkčiodamas:

— Vis tiek neištrūksim... Jie Minską paėmė, o mes čia kaip kvailiai tūpčiojame. Rei-kia pasiduoti, štai kas! Jei-gu kas iš viršininkų nori mirti...

Vienas kovotojas nedrąsiai paklausė:

— O Kovalčiuko jie nepri-baigs?...

Vasia priėjo prie Dolgopia-tovo:

— Drauge vyresnysis lei-tenante, įsakysite sušaudyti.

Dolgopiatovas tylėjo. Vasia pamatė, kad jo akys drumstos, nieko nemato. O Lukačiovas teberėkavo:

— Jie mūsų nelies — mes mobilizuoti!...

(Bus daugiau)

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas

699 Bloor St. W. Lombard 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT SERVICE STATION

College and Lansdowne Kampas
Telefonas: **ME. 9028**

(Dabrovolskių Žentas)

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištria akių nervus, nuo kurių pa-eina nervotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aki-nius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Elora Flower Shop

396 College St.

RA. 5459

RA. 4228

Specializuojamės Pirėngime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: OR. 4175

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kalnierių

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8984

ir

750 Yonge St.

Telefonas: RA. 8971

Mirė J. Viltrakis

TORONTO. — Rugsėjo 14 dieną mirė J. Viltrakis, senas torontietis.

Pašarvotas Bates & Dodds, laidotuvių name, ant Queen St. W. Laidotuvės įvyks rugsėjo 17.

Velionis priklausė prie Sūnų ir Dukterų Draugijos, buvo LLD 162 kuopos nariu ir LB skaitytojas. Sveikas būdamas yra daug pasidarbavęs minėtų draugijų labui.

Paliko nuliūdime žmoną, dukterį, ženą ir anūkus.

MONTREAL. — Kanados Darbininkų Kongresas (CC-L), kurs susirinko čia konvencijai, nubalsavo pilnai remti aukso kasėjus, kurie streikuoja Timminso ir Norandos apylinkėse.

Įneštas pasiūlymas sudaryti nacionalį komitetą, kurio pareiga būtų mobilizuoti pagalbą streikieriams.

Konvencija atstovauja 370,000 unijistų Kanadoje, jų tarpe ir aukso kasėjus.

Vasarvietė Atostogoms

Mercury Lodge, 109 Orchard Beach, Lake Simcoe, 1 mylia nuo KESWICK, Ont.

Kambariai ir atskiros kambarinės. Autobusai priveža prie pat vietos. Užtikrinimui viešos atostogoms telefonуйте: **Roches Point 184M.**

Įvairenybės

Kaip Augalai Gaivinas Rasa

Augalai gali per savo lapus traukti iš oro drėgmę ir ją vilgyti savo šaknis, kaip patyrė Shemuel Duvdevani, Kalifornijos Technologijos Instituto mokslininkas.

Apie šį atradimą jis pranešė Amerikiniam Biologijos Mokslų Institutui, laikiniam suvažiavimui Madisone, Wis., šią savaitę.

Štai kaip jis tai patyrė:

Jis paėmė apvytusius augalus pupų, agurkų, arbūzų, tomėčių, kukurūzų (kornų) bei kitų. Įleido tų augalų šaknis į stiklinius indus, taip uždarydamas ir aplipindamas augalų kamienus, kad oras visai neprieitų prie šaknų.

Tuomet jis visiškoje tamsoje, "dirbtinėje naktyje", per aštuonias valandas iš tam tikros mašinos purkštė smulkiausias vandens "dulkes", panašias, kaip kad oras rasoja.

Apvytę augalai atsigavo nuo dirbtinės rasos. Lapai sugėrė užpurkštą drėgmę, kuri tad žemyn nuėjo į kamienus ir pasiekė šaknis. Kada šaknims jau užteko, tai šaknys perviršių drėgmės varvino į stiklines. Tu būdu šaknys gamino sau drėgmės atsargas ateičiai, jeigu kartais vėl pritrūktų vandens.

Tas bandymas parodo, kaip įvairūs augalai išsilaiko gyvi, kuomet ilgai stokuoja lietaus, ir net sausoje dykumoje. Jie savo lapais naktį ima rasą bei drėgmę iš oro ir siunčia į šaknis. O šaknys ne tik tuojau naudoja drėgimui. Galima tuojuos užimti, kol susilauks kitos nakties rasos.

FRANCIJOS TURCIAI NEMOKA TAKSŲ

Paryžius. — Apskaičiuojama, kad Francijos didžturčiai nemoka taksų už milžiniškas frankų sumas. Jie yra išgabėję užsienin, kaip spėjama, 600 bilijonų frankų.

Valdžia sakosi susekusi 500 atsitikimų, kur jai nepranešta apie 30 bilijonų frankų, kas amerikoniškais pinigais sudaro 85 milijonus dolerių.

MONTREALO ŽINIOS

(Atkelta nuo 8 pusl.)
Pagerbti Janulioniai

Kazimieras ir Marijona Janulioniai, rugpiūčio 29 d., buvo pagerbti juodviejų 25-kių metų vedybinių sukaktuvių proga.

Serga

Albinas Vaitiekūnas aplaikė vidurių operaciją, Her-

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

Vištos ir Kiaušiniai

šviežios vištos, žąsys, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

bert Reddy Memorial ligoninėje.

Mirė

Rugsėjo 5 d. mirė Adolfas Rezmanas, sulaukęs 53 metų amžiaus. Palaidotas per Sv. Kazimiero parapijos bažnyčia, Cote des Neiges kapinėse.

Pardavimui

Ančių Perykla

1,000 breaderių, duodančių 75 procentus gerų vaisių, 9 kambarių namas, elektra, vanduo, 275 akrai žemės, netoli Oshawos, prie gero kelio, 40 galvijų, arkliai, irankiai. Išnuomavimui ar pardavimui, bet ir taupo ją, kad užti.

Telefonuokit: MIDWAY 6409, arba rašykit: L. Coghlin, 164 Jarvis St., Toronto.

Pardavimui

Pastatas su progresuojančiu bizniu tabako distrikte. 3 Lane Bowling, Pool Room su 3 Boston ir 2 Snooker stalais, Snack Bar, minkšti gėrimai, ice cream ir cigaretai. Šeši apartamentai išnuomoti, apartamentas savininkui.

Tolimesnių informacijų galima gauti pas A. Puzarą, Box 38, Rodney, Ont., arba telefonu: 131M.

BYRNELL MANOR

Fenelon Falls, Ont.

Yra puiki vieta atostogoms praleisti. Žuvavimas, maudynės, golfas.

Dėl platesnių informacijų rašykit Anna ir Frank Stukus, Byrnell Manor, Fenelon Falls, Ont., arba telefonuokit: No. 1163

Pranešimai

Toronto, Ont.

Bankietas

Pirmas ši sezoną LLD 162 kuopos ruošiamas bankietas bus ši penktadienį, rugsėjo (September) 18 d., Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Prasidės 6.30 val. vak. Gera proga pasivaikinti įvairiais gėrimais ir pasižokti.
Rengėjai

Reikalingas

Lietuvių namo ir salės prižiūrėtojas.

Dėl sąlygų prašome kreiptis:

160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Tel. TR. 0358

Ekspertiskai įdedam visokių geriausių išdirbystės aliejų degintojus.

- Išmokėjimas pratęsimas: net iki 24 mėnesių.
- 10% pigiau mokant iš karto.
- Garantija vieniems metams.
- Aliejaus sutartis su bile kelia aliejaus kompanija.

Mes taipgi įrengiam ultra modernišką šilto vandens sistemą šilto oro pečius.

Garner & Co.

15 BARTON AVE., TORONTO
Tel. ME. 2554

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apsildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMUNSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO